

57

ΠΑΝΤΟ- ΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΟ-
ΡΗΣΙΣ ΕΒΕΒ ΕΚΔΙΔΟ-
ΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑ-
ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΒΕΒ

ΤΕΥΧΟΣ 9 [57] ΤΗΣ 1 ΜΑΪΟΥ 1924

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΝΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 1 & 16 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : 32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32
ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ Αθήναι—Παρίσι, 1 Μαΐου 1924 ΑΡΙΘ. 9 [57]

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΔ. Ν. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ.—Τί ἐστὶν ἀλήθεια. [Μετ' εἰκόνας].
ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.—Τὸ ἔργον τοῦ Μτάϋρον.
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ.—Πνευματικὰ ζητήματα. [Πειράματα καὶ μετακινήσεις ἀντικειμένων. Ἐμφανίσεις καὶ ἐνέργειαι πνευμάτων. Φόβοι καὶ φοβιστικαὶ στιγμαί. Προκλήσεις καὶ ἀποστροφαί. Ὁ διάβολος καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία].
ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ.—Κοινωνικὰ ἐγκλήματα.
VESPER.—Ὁ Μάης.—Στὸ Μπάϋρον.
ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΠΑΧΗ.—Πρωτομαγιάτικα. [Ὁλοσέλιδος γελοιογραφία].
Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑ-ΛΑΥΡΑ.—Ὁ ἔξενιτεμένος.
ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ.—Πεσμένοι ἄγγελοι.
ΝΙΚΟΥ ΒΕΡΓΩΤΗ.—Στὸ Πανηγύρι. [Διήγημα μὲ τέσσαρα σκίτσα].
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.—Ὁ Σκύλλος [Ἀθηναϊκὸν μυθιστόρημα 1876—1878 μὲ σκίτσα τῆς ἐποχῆς του].
ΑΠΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ.—Ἐπιστήμαι—Τέχναι—Γράμματα—Εἰδήσεις—Περίεργα.
ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.—Τὸ τραγούδι τῆς ἀγάπης ὑπὸ Ἰβάν Τουργένιεφ.—Ὁ Ἀντίνοος ὑπὸ Β. Ε. Βεκιαρέλλη.
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ.—Εἰδοποιήσεις περὶ δηλώσεων φορολογίας καθαρῶν προσόδων.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΑΛΗΘΕΙΑ!

Πανταχοῦ καὶ πάντοτε δοᾷς ὁ ἄνθρωπος ἐπισήμως ἐκακούργησεν, εὔρε πτωχὸν ἵνα τύπον, τίλον ἵνα νομικῆς χοιῆς, ἄρθεον τι ποινικῆς νομοθεσίας, δι' οὗ περιέβαλε πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῶν κακοτροπῶν αὐτοῦ διαθέσεων. Περὶ τὸ ἐγκλημα ὅμως τοῦ Γολγοθᾶ οὐ μόνον

οὐδὲς νομιμότητος τύπος ἐφηροδόθη, ἀλλὰ πᾶν ἱουδαϊόν, οὐδὲ αἱ ὑπὸ τῆς φιλανθρωπίας πολλάκις ὑπαγορευόμεναι ἐλαφρυντικαὶ περιπτώσεις ὑπ' ὅψει ἐλήφθησαν καὶ πρὸς ἐπίμεινον δὲ τοῦ κακοῦ ἐνεπαίχθησαν καὶ κατεγέλαισθησαν διὰ τοῦ ἐπισημοῦ τρόπου αἱ πολιτιμότηται ἀρχαὶ καὶ πεποιθήσεις τοῦ ἀνθρώπου τοῦ καὶ τῆς καρδίας αἱ ἀγαθαὶ διαθέσεις κατακυλισθεῖσαι εἰς τὴν κατωφύειαν τοῦ ἐξεντελισμοῦ.

Ἡ ἐδῶ γινώμοσόν η κατεπνίγη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀκαταλογίστου καὶ παράφρονος προδοσίας τοῦ Ἰουδα διὰ τοῦ ἀναισιωτάτου τρόπου ἐν τῷ κήρῳ πέραν τοῦ χεῖμαρρον τῶν Κέδρων ἡ φιλικία, ἡ πρὸ μιᾶς ὥρας περιβληθεῖσα διὰ τοῦ θράσους τῆς αὐτοπεποιθήσεως, θάπτεται μετὰ μικρὸν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς δειλίας ἐν τῇ ἀπαρνήσει τοῦ Πέτρου, καὶ ὁ θαυμασμός τοῦ ὠσαννὰ ἐκπνέει εἰς τὴν ἀπαισίαν ἐπιδόξ τοῦ «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν».

Ἄλλ' ἡ μεγάλη ψυχὴ τοῦ θείου καταδίκων ἀναμφιβόλως δὲν θὰ ἐδοκίμασε, διὰ τὰ δείγματα ταῦτα τῆς ἀνθρωπίνης μικρολογίας, ἡ οὐκ ἀντιθέτως, ὅσον ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν ἡ περιφρονητικὴ, ἡ μεστὴ κείνης καὶ ἀσυνειδήτως ἐνόχον ἀπαθείας ἀπαφώνησις τοῦ ῥωμαίου διοικητοῦ αὐτῶν ἀλῆθειαν. Εἰς τὴν ἀπαφώνησιν ταύτην θανατωρὶς ἀπεισιπνύθη ὁ ἀκριβὲς χαρακτήρ τῆς ἀγωνιζομένης τὴν στιγμήν ἐκείνην κατὰ τοῦ ἰδίου δημιουργοῦ ἀνθρωπότητος· ἔχει δὲ ὡς τοιαύτη διαιτὴν ἐννοίαν. Κατὰ τὴν μίαν ἐννοίαν διὰ τοῦ στόματος τοῦ Πιλάτου ἐφθέγγετο ὅλη ἡ φιλοσοφία ἀρχαίου, πᾶσα ἡ ἐργασία ἐκείνη τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος, ἡ γενομένη πρὸς διαφώτισιν τῶν ὑφίστιων ζητημάτων, ὅσα ἀπρηγόρησαν τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν καρδίαν. Ἡ ἀν-

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ",
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΚΕΦΑΛΑΙΑ: 3,000,000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 128
= ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ—ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 427 =

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ
ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 336
ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΤΙΤΑΝ", ΑΘΗΝΑΣ

Τοιμέντα «ΤΙΤΑΝ» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝ (Ciment artificiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς ἀσθητοτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μικτὸν πάσης φύσεως.
Βέτον Ἀγιὸς λιμανικά, πλικοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλινθῶν, (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια) κ.λ.π.
ΤΣΙΜΕΝΤΟ-ΚΥΚΛΩΣ. Εἰδικὴ κονία, κατὰλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν ἀρμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ πλινθοδομὰς, ἀντικαθίσταται μετὰ πλείστα ὅσα προταγήματα τὰ ἀρμοκονιαμάτων ἐξ ἀσβέστου.
Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλύτέρα ἀντοχὴ, ὁδὸν: Ταχύτης ἐκτελέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἥτοι κέρδος εἰς χρησίων χρόνον καὶ οἰκονομίαν εἰς ἐργατικά καὶ ὀγκον λιθοδομῆς.
Συνιστάται ἰσχυρότερος δι' ἔργα λιμανικά.
ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Διεύθυνσις τῆς ἑταιρίας «ΤΙΤΑΝ» δίδει τὴν πολυτελεῖα τῆς πείρας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τοιμέντων ἐφ' ἀπάντων τῶν κλάδων τῆς οἰκοδομῆς εἰς τὴν ἰατρικὴν τῶν ἐνδιαφερομένων.
Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα: Ὁδὸς Σταδίου 33, προφορικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας.

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

“ΑΝΤΙΝΟΟΣ”

ΕΛΛΗΝ. ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΡΩΜΗΣ

ΥΠΟ

Β. Ε. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ

ΕΚΔΟΣΙΣ “ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ”

ΟΙΝΟΙ

“ΜΑΡΚΟ,,

ΛΕΥΚΟΙ

ΚΑΙ

ΕΡΥΘΡΟΙ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ

ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ

ΚΟΝΙΑΚ

“ΒΟΥΤΡΥΣ,,

Παλαιὸν

ἀπόσταγμα οἴνων

ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ

Πωλεῖται

Εἰς ὅλα τὰ κέντρα

Καταναλώσεως

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
Ἰδρυθεῖσα τῇ 1893

Ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζικὴν ἐργασίαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ

ΔΡΑΧ. 72.000.000

Ἔδρα ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ Τλ. Διεύ. : ΤΡ. ΘΗΝΩΝ.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἀθῆναι, Ἀργίνοι, Ἀργοςτόλιον, Βόλος, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Κέρκυρα, Λάρισα, Λεβάδεια, Λήμνος (Κάστρον), Μυτιλήνη, Σάνθη, Πάτρα, Πειραιεύς, Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος (Βυθί), Σάμος (Κυρλόβισσι), Σύρος, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανιά καὶ Χίος.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Λονδίνον 22 Fenchurch Street, Κων/πολις (Γαλιτᾶ), Κων/πολις (Πέρον), Κων/λις (Σταμπ. ὕλ.), Νέα Ὑόρκη (Ἀμερικὴ), 25, Pine Street Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σάιτδ, Σμύρνη, Δέμεισος, Λευκωσία.

Πρακτορεία: Ἀμφισσῶ, Ἰθάκη, Κιάτον, Κορινθὸς, Σπαρτη.

Ἀνταποκρίνεται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριότερας πόλεις τοῦ Κόσμου.

θρωπότης, ἡ δοκιμάσασα νὰ ἐπιλύσῃ τὰ μέγιστα ταῦτα ζητήματα διὰ τοῦ Ζήνωνος, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Ἀναξαγόρου, τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, ἡρώτα μετὰ περιφρονήσεως τὸν ἀφανῆ τῆς Ναζαρετ ἀναμορφωτὴν, διακηρύξαντα πρὸ τοῦ δικαστικοῦ βήματος διὲς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον «ἵνα μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν», τὶ ἐστὶν ἀλήθεια; Πῶς σὺ, ὁ ἀφανής, ὁ μικρός, ὁ ἄνευ παρελθόντος καὶ σχέσεων, ὁ μὴ μυηθεὶς εἰς τὴν σοφίαν οὐδεμιᾶς φιλοσοφικῆς σχολῆς, κηρύττεις σαφὲς μάρτυρα τῆς ἀληθείας; Τίνος ταύτης ἀληθείας; Περὶ θεοῦ; Ἀλλὰ τίς περὶ αὐτοῦ ἄλλη νὰ ὑπάρξῃ ἀλήθεια δύναται ἢ ἐκείνη, ἣν ἐκήρυξεν ὁ Ἀναξαγόρας περὶ τοῦ διακοσμητικοῦ τῶν πάντων Νοῦ, ἣν ἐκάλουν ὁ Πλάτων διὰ τῆς περὶ ἀγαθοῦ διδασκαλίας, ἣν συνεπλήρωσεν ὁ μέγας Σταγειρίτης διὰ τῆς οὐτιολογικῆς αὐτοῦ θεωρίας; Ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς; Ἀλλὰ τίς ὀρισμός ταύτης ὑψηλότερος καὶ θεϊότερος νὰ γίνῃ δύναται ἐκείνου, ὃν ἀπετύπωσεν ἐν τῇ Πολιτείᾳ αὐτοῦ ὁ παῖρ τῆς Ἀκαδημείας καὶ ἀπεκρυστάλλωσεν εἰς τὰ «Ἠθικά» αὐτοῦ ὁ Ἀριστοτέλης; Ἀλλὰ μήτοι περὶ Πολιτείας, περὶ ἐπιστήμης, περὶ τέχνης; Ἀλλ' ἡ Ρώμη ἀνύψωσεν εἰς ἐπιστήμην τὸ κυβερνᾶν, ἡ ἐπιστήμη βασιλεύει ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Περγᾶμῳ καὶ ἡ τέχνη παρήγαγε τὸν Δία τῆς Ὀλυμπίας, τῆς Κνίδου τὴν Ἀφροδίτην, τὰς τραγωδίας τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Σοφοκλέους τὴν Ἀντιγόνην καὶ τοῦ Πινδάρου τοὺς ἐπινίκους. Τίς κατόπιν τούτων δύναται νὰ εἶναι ἡ ὑπὸ σοῦ κηρυττομένη ἀλήθεια;

Ἀλλ' ὁ ῥωμαῖος διοικητὴς τῆς Ἱερουσαλὴμ δὲν ἠδύνατο ν' ἀναπαραστήσῃ τὴν σιγμὴν ἐκείνην τοιαύτην τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν. Ἦτο δημόσιος λειτουργὸς καὶ διὲς ῥωμαῖος, ἄνθρωπος ψυχροῦ ὑπολογισμοῦ, μὴ παρέχων ἀκρόασιν εἰς ζητήματα λεπτοτέρου χαρακτήρος καὶ εἰς αἰσθημάτων συμπαθείας καὶ φιλανθρωπίας. Ἦτο δικαστὴς καὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν βάρβαρος καὶ σκληρός. Πρὸ αὐτοῦ παρίστατο ἀνὴρ ἐν τῇ ἡλικίᾳ τοῦ σφοδρικοῦ καὶ τῆς νεότητος, μετ' οὐσιογνωμίαν ἐξόχως συμπαθεῖ, ἄνευ καὶ τοῦ ἐλαχίστου σημείου κακούργου διαθέσεων, ὅποια συνήθως παρέρχονται εἰς τὰ ἐδῶλια τῶν κατηγορουμένων καὶ τῶν ἐνόχων. Ἡ ἐπισήμως κατ' αὐτοῦ διατυπωθεῖσα αἰτία τοῦ φόνου ἦτο φόνος ὁμηγενητοῦ φανατισμοῦ καὶ κατὰ τὰς πληροφορίες αὐτοῦ τοῦ Πιλάτου ἐπήγαγεν ἐκ φθόρου καὶ μίσους.

Κατὰ τὴν σύντομον ἀνάκρισιν, εἰς ἣν ὑπέβαλε τὸν Ἰησοῦν οὐδεμίαν εὐρίσκων οὔτε ἐγκλήματος οὔτε πλημμελήματος αἰτίαν ἐδοκίμασε πρόχειρα μέσα πρὸς ἀποφυγὴν μεγάλης εὐθύνης ἀπέναντι τοῦ τε δημοσίου δικαίου καὶ τῆς ἰδίας συνειδήσεως. Ἡθέλησε νὰ περιορίσῃ τὸ ζήτημα ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ αὐτοῦ ἐδάφους, χαρᾶκτηρίζων τὸν Ἰησοῦν ὡς ὁμηγενητικὸν γεωτεροποιόν, δυνάμενον οὕτω νὰ δικασθῇ ὑπὸ τοῦ μεγάλου συνεδρίου καὶ νὰ ὑποστῇ μετρίαν τιμωρίαν. Διὰ τοῦτο ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἠθέλησε νὰ παραδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸν κατηγορούμενον ὅπως «κατὰ τὸν νόμον» αὐτῶν κριθῇ. Ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς ἔχουσιν ἤδη ὀριστικῶς

ἀποφασίσῃ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀποκρινόμενοι πρὸς τὸν ἡγεμόνα λέγουσι τοῦτο σαφῶς: «ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα». Πρὸ τοιαύτης ἀπαντήσεως ὁ Πιλάτος ἀνεμέτρησε τὴν δὴν εὐθύνην, τὴν ὅποιν ἀνέλαμβανε καὶ ἐκ τούτου ἐπεζήτησε νὰ μάθῃ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου περισσοτέρας λεπτομερείας περὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ἡ ἡρεμία τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ἀνακρίσει παροργίζει ὀλίγον τὸν δικαστήν. Ὅτε ἡρώτησεν αὐτὸν «Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;» ὁ Ἰησοῦς δικαίως ἀνθυποφέρει: «Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοὶ εἶπον περὶ ἐμοῦ;» τ. ἔ. ἂν ἐρωτᾷς με ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ῥωμαίου Καίσαρος, ἔσχων αὐτὸς σὺ ὑποψίας περὶ τοιαύτης ιδιότητός μου, δύναμαι δι' ἀπλῆς ἀρνητικῆς ἀποκρίσεως νὰ σὲ διαβεβαιώσω περὶ τοῦ ἐναντίου· ἂν ὅμως τοιαύτη κατηγορία διευπλώθῃ ὑπὸ τῶν παραδόντων με εἰς σέ, ὑπὸ τῶν ὁμοεθνῶν μου, τότε ἡ ἀπάντησίς μου θὰ εἶναι διάφορος· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἀρνούμαι διὲς εἶμαι βασιλεὺς· ἀλλ' ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἶνε βασιλεία τοῦ λόγου, τῆς ἡθικῆς καὶ ἐννόμου τάξεως, εἶνε βασιλεία τῆς ὁποίας τὸ ἐκπαγλότερον ἔμβλημα εἶνε ἡ ἀλήθεια.

Ἡ δὴλωσις αὕτη τοῦ ὑποδίκου ἀντήχησεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ δικαστοῦ Πιλάτου τόσον ἀήθως, τὸ δὲ γεννηθὲν ἐκ τούτου συναίσθημα κατέδειξε τόσον ἀνεργάτιστον τὸν ἡθικὸν κόσμον τοῦ ἀντιπροσώπου ἐκείνου τοῦ Τιβερίου, ἐν μικρογραφίᾳ ἐκπροσωποῦντος τὴν δὴν τότε σύγχρονον ἀνθρωπότητα ὥστε ἡ ὑπὸ τοῦ Πιλάτου δοθεῖσα ἀπόκρισις εἶνε εἰς τὴν φρικώδη ταύτην ἱστορίαν τῆς δίκης τοῦ Ἰησοῦ ὁ ἀκριβέστατος χαρακτηρισμὸς μιᾶς ὅλης κοινωνίας, ἥτις ἀπώλεσε τὰς διευθυνούσας ἡθικὰς ἀρχὰς καὶ ἀνεργάτιστος ἐχώρει πρὸς τὸ ἄγνωστον. Ὁ ῥωμαῖος ἡγεμὼν καὶ δικαστὴς κρίνει κατὰ πρόσωπον τοῦ ἐπικυλεσμένου τὴν ἀλήθειαν ὑποδίκου τὴν σιγμὴν ἐνυμνητοῦ τῆς ῥωμαϊκῆς δικαιοσύνης: «τί ἐστὶν ἀλήθεια!»

Τίνα δύναμιν — ὥσει ἔλεγεν — ἔχει ἡ ἀλήθεια ἐν μέσῳ ἡθικοῦ κόσμου, ἀποχαιρετίσαντος ἤδη πρὸ πολλοῦ τὸν ὁρθὸν τρόπον τῆς ἀντιλήψεως τῶν πραγμάτων; Τίνα σημασίαν ἔχει ἡ ἐκκλησις πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐκεῖ, ἐνθα αὕτη ἐμπύκνυνται προκαλεῖ τὴν μεγίστην ἀναστάσιον καὶ ἀνατροπὴν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς κοινωνικῆς ζύμης; Καὶ ἂν ἐμβάλλων εἰς τὸ μέσον τοῦ κόσμου τούτου τὸν κινδυνώδη τοῦτοι κεραυνὸν προκαλέσης ἀτελευτήτους θυέλλας; Ὅταν ἐξεγείρῃς κατ' ἀλλήλων αὐτὰς ἐπὶ τὰς κακίας, τὸν φθόνον κατὰ τῆς κενοδοξίας, τὴν σπατάλην κατὰ τῆς γλισχρότητος, τὴν κακούργειαν κατὰ τῆς ἀδικίας, τὴν σεμνοτυφίαν κατὰ τῆς φιλαρεσκείας, τὴν πληστείαν κατὰ τῆς ἀπληστίας, τὴν ὁμηγενητικὴν ἀδιαφορίαν κατὰ τῆς καπηλεύσεως τοῦ θεοῦ; Ἀνεμέτρησας τὰς δυνάμεις ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ πρὸς τὰς πολέμιαις καὶ ἀναλαμβάνεις σὺ μόνος τὴν εὐθύνην τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀνυπολόγιστων συνεπειῶν; Τριετὴς δημόσιος βίος ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τούτου δὲν κατώρθωσε νὰ σὲ πείσῃ διὲς ἡ ἡθικὴ ἀρχή, τὴν ὅποιν ὡς σύμβολον τοῦ ἔργου σου φέρεις, ὡδήγησέ σε διὰ τοῦ ὡσαννὰ εἰς τὸν Σταυρόν; Ἡ γενναία

σου χεῖρ, τὴν ὅποιν ἐπληρώσῃς τείνων ἀπέσπας ἀπὸ τῶν Φαρισαίων τὸ προσωπεῖον τῆς ὑποκρισεως, ποσάκις κατέπεσεν ἀποκαμουσα καὶ ποσάκις δὲν ἀνέσειελας τὸ βῆμά σου καὶ δὲν κατεβίβασας μὲ ἀπογοήτευσιν τὴν χεῖρα, ὁσάκις ὑπὸ τὸ ἀποσπασθὲν προσωπεῖον ἀνεκάλυπτες τὸ ψεῦδος, περιβεβλημένον τὸν θώρακα τοῦ θράους καὶ τῆς ἀσυνειδησίας; Ἐὰν σήμερον ἀναβῇς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, περιβλέπων περὶ σεαυτὸν κάτω καὶ μακρὰν καὶ ἐγγύτερον δὲν θ' ἀποθάνῃς μυρίοις θανάτοις διακρίνων τὰ ἐλεεινὰ συντρίμματα τοῦ ἔργου σου, τὸ ὅποιον ἐδῆμι οὐργήσας διὰ τῆς ἀγάπης; ἠὺξήσας διὰ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου καὶ θέλεις νὰ συμπληρώσῃς διὰ τῆς αὐτοθυσίας;

Οὕτως ἀντιλαμβανόμενος τῆς ἀληθείας ὁ ῥωμαῖος ἄρχων οἰκτεῖρει τὸν ἐνθουσιώδη αὐτῆς ἀπόστολον καὶ πεπεισμένος ἐξέρχεται ἐκ τῆς ἀνακρίσεως ταύτης οὐ μόνον περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ εἰς αὐτὸν παροδοθέντος Ἰησοῦ, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ἀκινδύνου καὶ ἀπραγματοποιήτου τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Καὶ ὁντως ἡ ἀνθρωπίνη ἀντίληψις εἶνε αὕτη πάντοτε καὶ πανταχοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πάντοτε διὰ τὸν ἄνθρωπον λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα Ἰσκανδάλου· ἡ ἀλήθεια δὲν συμβιβάζεται εἰμὴ πρὸς ἑαυτὴν καὶ μόνην· δὲν ὑποχωρεῖ πρὸς τὰς συμπαθείας, δὲν συνθηκολογεῖ πρὸς τὴν ἀνάγκην, δὲν κολακεύεται ὑπὸ τῶν θυσιῶν, δὲν κρύπτεται ὑπὸ τὰ προσχήματα.

Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι! Ὡ! οἱ ἄνθρωποι! Οἱ κύριοι οὗτοι χειροκροτοῦσιν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀληθείας, ἐπιδιώκουσι τὴν εὐρεσιν αὐτῆς ὁσάκις πρόκειται λόγος περὶ... τῶν ἄλλων, ὅταν πρόκειται νὰ κανονίσωσι τῶν ἄλλων τὰς πράξεις, ὅταν χωρῶσι πρὸς ἐξέλεξιν τῶν ἄλλοιτῶν ἀπολογισμῶν. Ὅταν ὅμως ἡ ἀλήθεια ἀπαιτήσῃ αὐτοὺς τούτους λόγον τῆς ἰδίας ἡθικῆς ὑποστάσεως, ὡ! τότε δὲν ἀναγνώριζουσιν ἐν τῇ μορφῇ ταύτῃ τοῦ θεοῦ τὸ αἰώνιον αὐτῆς κῦρος, τὴν οὐρανίαν αὐτῆς μεγα-

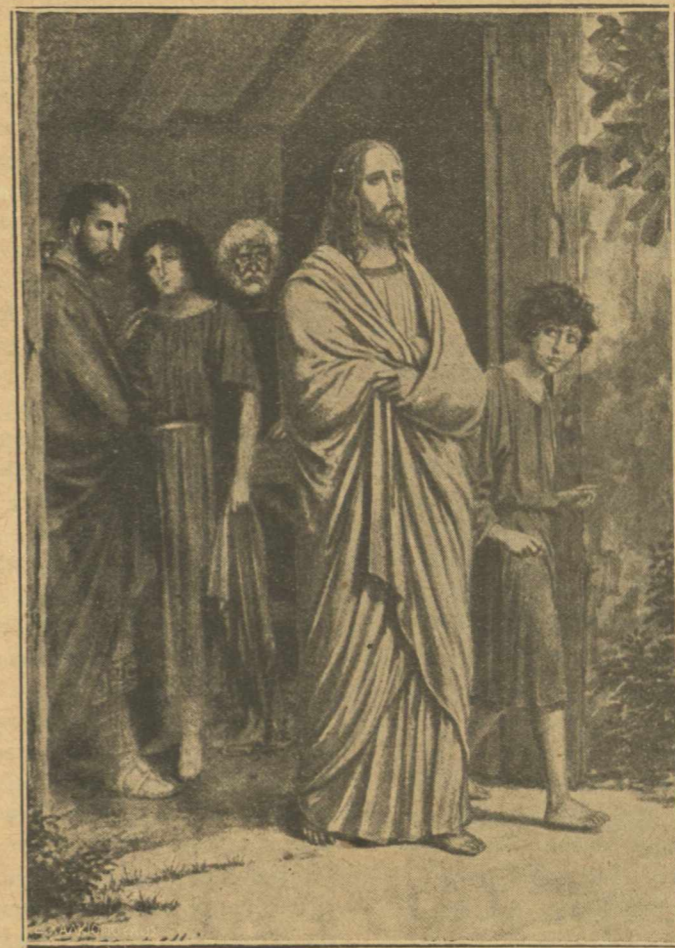
λόρειαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ἄνθρωποι συγχωροῦσι πάντα τὰ ἐγκλήματα ἀπὸ τοῦ ψεύδους μέχρι τοῦ ἡθικοῦ φόνου· ἀλλ' οὐδέποτε συγχωροῦσιν ἐκείνους, οἵτινες προσάγουσιν εἰς αὐτοὺς καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ἐκείνους οἵτινες ἀποσπῶσιν αὐτῶν τὸ προσωπεῖον. «Μὴ μοι τὴν δῆδα πρόφερες» ἀναφωνοῦσι τότε κατὰ τὴν ἐνιμυθιωμένην γραὴν τοῦ Ἀριστοφάνους.

Ἐὰν δ' ἡ ἀλήθεια τολμηρὰ καὶ ἀπροσώποληπτος βαδίσῃ χωροῦσα εἰς τὸ ἄδυτον τοῦ θυσιαστηρίου, εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ λευίτου, εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ σοφοῦ, εἰς τοῦ δικαστοῦ τὸ γραφεῖον, εἰ πλέον διὰ τῆς χαλυβδίνης κοπίδος, τὴν ὅποιν κρατεῖ, διασχίσῃ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας τὸν γνόφον καὶ εἰσδύσῃ ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς τὰ μυστήρια, τότε ποῦ θὰ εὕρῃ τὴν εἰκόνα τοῦ θεοῦ καθαρὰν, ποῦ δὲν θὰ εὕρῃ συντρίμματα ἀποτρόπαια, ἐρείπια ἐδρωιδῶντα, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ρυπῶσα καὶ πιναρὰ περιπίπτει ἡ ψυχὴ;

Ἀλλ' ὁ Μέγας Δίκαιος τοῦ σημερινοῦ ὁράματος τοῦ Γολγοθᾶ ἀαγράφων ἐπὶ τῆς σημαίας αὐτοῦ ὡς σύμβολον αἰώνιον τὴν ἀλήθειαν κατέβαλε τὰ ἀδιάσειστα θεμέλια τοῦ πραγματικοῦ βίου τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου, τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας. Ὅσον δήποτε οἱ μικροὶ καὶ μικρολόγοι ἄνθρωποι καὶ ἂν περιβάλλωσιν ἑαυτοὺς διὰ τῆς προσωπίδος τῆς ὑποκρισίας,

διὰ τῆς τηβέννου τῆς κατ' ἐπίφασιν δικαιοσύνης, διὰ τῆς πιθανολόγου συκοφαντίας, διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ ὕλικου πλούτου στηριζομένης ἀπάτης καὶ φήμης, θὰ ἔλθῃ ποτὲ ἡ μοιραία σιγμὴ νὰ συναντηθῶσι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον πρὸς τὴν σιγμὴν ταύτην θεάν, τὴν ἀλήθειαν καὶ θὰ ἐννοήσωσι τότε δι' ἴδιον λογισμὸν «τί ἐστὶν ἀλήθεια». Τὸ ριγηλὸν φύσημα τῆς σιγμῆς ἐκείνης μορφῆς θὰ ἀνεγείρῃ τὸ προσωπεῖον καὶ ἀπὸ τοῦ σημείου ἐκείνου ἡ ἀλήθεια παραχωρεῖ τὴν θέσιν αὐτῆς εἰς τὴν δικαιοσύνην.

ΑΔ. Ν. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

«Πονεῖτε ὅπως ὀνέσσα κ' ἐγώ». (Έργον Τ. Scarpelli Casa Editrice G. Nerbini. — Firenze).

ΣΤΑ ΕΚΑΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΠΑΪΡΟΝ

Ο λόρδος Μπάϊρον, γνήσιο παιδί μεγάλου θρησκευτικού, ήθικου και κοινωνικού ανδρασμού της εποχής του, έστάθηκε από εκείνα τα πνεύματα, τα περήφανα και ανυπόταχτα, που αιώνια θα σηκώνουν ψηλά το επαναστατικό μέτωπο ενάντια σε κάθε ανθρώπινη κυριαρχική δεσποτεία. Έστάθηκε από τα πνεύματα εκείνα, που φαίνονται σαν να έχουν την ποιητική απλή πρόφαση για να ξεσπούν τις κινούργιες και φλογερές ιδέες τους και τα αισθήματά τους· σαν να έχουν την ποιητική θεράπεινα της φιλοσοφίας εκείνης, που σύμφωνα με τη γνώμη τους αναποδογυρίζει τα καθεστώτα. Τραγουδιστής των μεγάλων παθών, των μεγάλων σκέψεων και των ήρωικών αποφάσεων, έψαλεν, τι ήρρενωπό και άλεσπερο ζή μέσα στα βάθη της ανθρώπινης ψυχής. Έλάτρεψε τη φύση κι' από της φύσης τα μεγάλα θεάματα συγκινήθηκε· η καρδιά του φτερωμένη πέταξε στην ιδέα της λευτεριάς.

Μέσα στο Μπάϊρον ο άνθρωπος και ο ποιητής είναι ένα παράδοξο κράμα. Τόσο, που μελετώντας κανείς τη ζωή και το έργο του, δύσκολα θ' αποφανθεί, αν είναι ο άνθρωπος ή ο ποιητής, που ανάμεσα στη θύελλα των διαφωνιών και στον πόλεμο των συστημάτων έχει χάσει το κέντρον της ισορροπίας και βλέποντας δυο μέρη πάντα στο κάθε τι, το κακό σιμά στο καλό, το γελοίο σιμά στο σοβαρό, το ταπεινό σιμά στο ψηλό, την ανηθικότητα σιμά στην ήθικότητα, βυθίζεται, χάνεται στον ωκεανό της αμφιβολίας.

Όλη του η ζωή ήταν ένα ποίημα. Τα παιδικαία του χρόνια, οι αγάπες του, ο θάνατός του κάτι έχουν πάρει από τ'αμέτρητα ποιητικά πλάτη. Και όπως η εικόνα της ζωής του θα μείνει άθνατη στο κύλισμα του χρόνου, έτσι και η ποίησή του, που είναι από τα πιο περίεργα φαινόμενα στην ιστορία των γραμμάτων, θα μείνει αιώνια, γιατί απεικονίζει το βάθος της ίδιας του ψυχής και γιατί αυτό το βάθος είναι και βάθος της ανθρώπινης ψυχής.

Ο Μπάϊρον είναι ποιητής με όλη τη σημασία, που κλείνει η λέξη. Ποιητής, που είχε λάβει αναμφίβολα περισσότερο από κάθε άλλον το δώρο της μεγαλοφυΐας. Η πιο ανεξάρτητη και η πιο φουρτουνιασμένη ζωή τροφοδοτούσε αδιάκοπα τη θεϊκή φλόγα, που τύλιγε τη φαντασία του· κι' έτσι για να δώσει ο Μπάϊρον στην ποίηση το πιο ψηλό φτερούγισμα, δεν είχε παρά ν' απλώσει το χέρι και να τρυγήσει τη συγκίνηση, που πάντα λαχταρούσε να του προσφέρει το κάθε τι, που βακχικά στροβιλιζούταν γύρω του.

Πρώτος ίσως ο Μπάϊρον εγνώρισε να ξεδιπλώσει την πιο βαθιά πτυχή της ανθρώπινης ψυχής, να βρει εκεί άγνωστα ως τότε αισθήματα, να φανερώσει το πάθος μ' άλλη μορφή και να κρατήσει, έτσι το ενδιαφέρον, ζωγραφίζον-

τας πρόσωπα, που όλα έχουν την ίδια σχεδόν ήθικη διάθεση, την ίδια ψυχρότητα. Πρώτος αυτός βυθίστηκε με το φλογερότερο πάθος στους κόρφους της φύσης και στην άδυσσο της καρδιάς· και πρώτος φανέρωσε γυμνές τις απόκρυφες όμορφες της μιάς και την ήθικη ανάγκη της αγάπης και της πίστης, που κατάτρωγε την άλλη. Μά ο ίδιος ήτανε πάλι, που απ' της αμφιβολίας το πέλαγο με μιὰ σαρκαστική πνοή πάγωνε ξάφνου και πίστη και αγάπη και ουρανό και γη και όλα μαζί.

Γι' αυτό, εν όψι με τη μαγική του χάρη μάς φέρνει στις πιο όμορφες χώρες του κόσμου και ξετυλίγει εμπρός στα μάτια μας το θεσπέσιο θέαμα της θάλασσας και του ρανού της Ανατολής, εν όψι στρώνει εμπρός στα πόδια μας τα πιο γοητευτικά άνθη και τους καρπούς της πορτοκαλιάς και της μυρτιάς και νανουρίζει ταυτιά μας με τους αρμονικώτερους τόνους των τραγουδιών του άηδονιού, της αγάπης και της παλληκαριάς, άθελα μάς αφήνει να νιώσουμε, ότι κάτω από τη γη που πατούμε - άλιμονο - βουίζουν ήφαιστεια, σαρκάζουν μυκτηρισμοί καταχθονίων δυνάμεων, που λίγο ακόμη και θαναποδογυρίζουν την πλάση την ψεύτικη της ψεύτικης φαντασίας μας.

Η αιώνια αμφιβολία του, που πολλές φορές τον έκαμε ν' αμφιβάλλει ακόμη και για τη μεγαλοφυΐα του και την τέχνη του. Γι' αυτό κι' εύκολα εβρίσκειν απήχηση στη μελαγχολική ψυχή του κάθε κατηγορία των όχτρων του, που ζητούσαν να τον ταπεινώσουν, λέγοντάς τον μιμητή και λογικλόπο.

Ήτανε παθολογική ή ψυχική του αυτή διάθεση; Ίσως. Πολλές φορές είπαν, ότι ο Μπάϊρον είχε παραισθήσεις. Φαντάζονταν κάποτε, ότι τον επισκέπτονταν ένα φάντασμα· μα το ξηγούσε λίγο αργότερα, αποδιόδοντας αυτό στην υπερδιέγερση του έγκεφάλου του. Άς μη λησμονούμε όμως ότι ο ποιητής, επιβαρυνμένος και από τους γονείς του με κληρονομικότητα όχι και τόσο φυσιολογική, είχε πολλά έκφυλιστικά σίγματα και χαρακτηριστικά, απ' εκείνα που παρουσιάζονται κοινά και στη μεγαλοφυΐα και στην παραφροσύνη. Ο ραχιτισμός, ή χλωμάδα του, ή ποιητική του πρωιμότης (στιχουργούσε από 12 χρόνων παιδί), ένας φόβος που είχε για το κρύο (μετεωρολογική επίδραση)*, ή μανία του να γεμίζει τις τσέπες του μ' άνθη, όταν έγραφε, για να αισθάνεται τη μυρωδιά τους, είναι τέτοια χαρακτηριστικά. Έπειτα, κατά τον Hobhouse, πάντα τον ένκυριε ένας νοσηρός έγωισμός. «Ακόμα κι' όταν αγαπούσε τη γυναίκα του, λέγει ο Jefferson, δεν ήθελε να τρώγει μαζί της, για να μην αφήσει παλιές του συνήθειες».

Ο Μπάϊρον ασχολήθηκε μ' όλα τα ποιητικά είδη,

(*) Έλεγε: «Φοβούμαι το κρύο, όπως το φοβάται ένα ζαρκάδι».

και στο σύντομο διάστημα της ζωής του έγραφε λυρική ποίηση, σάτυρα, δράμα, έπος, με άφθονία πραγματικά εκπληκτική. «Τα έργα της διανοίας του, έγραφεν ή «Επιθεώρηση του Έδιμβούργου», διαδέχονταν χωρίς διακοπή το ένα το άλλο, και αντί να εξαντλήσουν τον οίστρο του, απεναντίας ηδύσαναν τη γονιμότητά του. Οι στίχοι βγαίνουν μόνοι τους από την πέννα του, όπως τα φύλλα περήφανης βελανιδιάς ξεκολλούν στις παγερές πνοές του βοριά». Τα ποιητικά του όμως είδη δεν έκράτησαν τους περιορισμούς, που συνήθως επιβάλλουν οι κανόνες της τέχνης. Ανυπόταχτα έσπασαν τα δεσμά των περιορισμών κι' απλώσαν τα σύνορά τους σε βαθμό, που πήραν μέσα τους και άλλα διάφορα στοιχεία. Από τα έργα του την πρώτη θέση κατέχουν, για την πλοκή και για την έκτασή τους οι «Αποδημίες του Τσάιλντ Χάρολντ» και ο «Δόν Ζουάν».

Ο «Τσάιλντ Χάρολντ» είναι μιὰ ποιητική περιήγηση, μιὰ λυρική Όδύσεια, όπου τα μεγάλα θεάματα της φύσης, τα μεγάλα αισθήματα, ή λευτεριά, ο πατριωτισμός και ή άφροσύνη εξυμνούνται με τον ένθουσιωδέστερο και τον πιο πρωτότυπο τρόπο. Στα δυο πρώτα άσματα είναι ή Πορτογαλλία, ή Ισπανία, ή Ελλάδα· στα δυο τελευταία το Βατερλώ, ο Ρήνος, ή Ελβετία, ή Βενετία, ή Φλωρεντία, ή Ρώμη. Σχήματα, χρώματα, φως, αρμονίες, ότι βλέπει και αισθάνεται ο ποιητής, όλο το χάος των έντυπώσεών του, σαν άπέραντο πλαίσιο τα περιβάλλει ο μεγακότης Όκεανός.

Μέσ' από το πλοίο του ο Χάρολντ χαιρετά τη θάλασσα, που τον παίρνει μακριά από την πατρίδα του. Η βαθύτερή του λύπη είναι, πώς τίποτα δεν έχει τώρα να κλάψει άλλο από το σκύλλο του, που όταν ξαναγυρίσει, δε θα μπορέσει να τον αναγνωρίσει το φτωχό ζωντανό.

Στη θάλασσα, που είναι ο «καθρέφτης του Παντοδύναμου», βυθίζεται ο Χάρολντ με τις ένθους της νιότης, με τους ανθρώπινους πόθους. Μέσα στο δάσος της ιτιάς και των έλατιών, που περιβάλλει τους πύργους της Σίντρας, στη γη του Βατερλώ, μεταξύ των πύργων και των άμπέλων του Ρήνου, στη Γέφυρα των Στεναγμών, γονατιστός εμπρός στην Άφροδίτη των Μεδίκων και στον Απόλλωνα του Βελιδιέρ, στις παγωμένες ρεμματιές του Κλαράνς, στ' άμορφα έρείπια της Ρώμης, που είναι σκεπασμένα με κισσό και μ' αγριολούλουδα, σιμά στα ριζοδούνια του Όλύμπου, κάτω από τη λάμψη του πεντελικού μαρμάρου και πλάι στο δοξασμένο τρόπαιο του Μαραθώνα, παντού τέλος ο ποιητής φανερώει τη μυστηριώδη συγγένεια της φύσης με τα πνεύματα, το στενό σύνδεσμο της ανθρώπινης ψυχής με τα έργα της φύσης ή της τέχνης και παραδίνεται σ' ένα είδος πανθειστικής λατρείας. Το ποίημα τελειώνει με μιάν υπέροχη άποστροφή προς τον Όκεανό, που είναι ένας μεγαλόπρεπος ύμνος. «Ο άνθρωπος, λέει, σημαδεύει τη γη με χαλάσματα, άλλ' ή αυτοκρατορία του σταματά στην ακτή σου, σκοτεινέ Όκεανέ. Στον άφρό σου κανένα δε μένει σημάδι της

καταστροφής του ανθρώπου, έξεν από την ίδιαν του καταστροφή, όταν μιὰ στάλα βροχής βυθίζεται στα βάθη σου με υπόκωφο παφλασμό».

Ο «Τσάιλντ Χάρολντ» έκανε τέτοια έντύπωση, που, όπως είπε και ο σύγχρονος συγγραφέας Ουάλτερ Σκώτ, δεν την είδε ποτέ ο κόσμος ούτε στους τωρινούς ούτε στους περασμένους αιώνας. Όλόκληρο το Λονδίνο, από την άλλη μέρα που δημοσιεύθηκε το βιβλίο, ανέδασε το όνομα του ποιητή Ισα με τάσιρα. Και ή εόξα του έγινε με μιὰς παγκόσμια.

Ο «Δόν Ζουάν», παρ' όλα τα 16 άσματα, έμεινε άτέλειωτος. Ο ήρωας του ποιήματος αυτού δεν είναι ούτε υλιστής ούτε άθεος· είναι άθελα ένας τυχοδιώκτης, που κάποτε ή μάτρικ, συντριβώντας τις πρώτες του αγάπες, είχε συντριψει μαζί και τη νέα του καρδιά. Τώρα είναι χλευαστής όρμητικός και άστατος, που γυρίζει όλη την Εύρώπη και πάει από τη Σεβίλλη ως στην Ελλάδα, στην όμορφη Χάϊδω, στο σεράι, ως στην αυλή της Μεγάλης Αϊκατερίνης και ως στην Άγγλία τη σεμνή. Κάτω από την ειρωνεία του Δόν Ζουάν αισθάνεται κανείς μιὰ ψυχή ευχέλπητη και γενναία. Και ή αντίθεση αυτή δημιουργεί τη γοητεία του μοναδικού αυτού καλλιτεχνήματος, που, όπως ο «Φάουστ» συνοψίζει τη διανοητική ζωή του μεγάλου Γκαίτε, έτσι κι' αυτό κλείνει την ουσία της σκεπτικής φιλοσοφίας του Μπάϊρον.

Ο ποιητής πολεμά με την πονηριά των ανθρώπων· κι' αυτή είναι ή αληθινή έννοια του «Δόν Ζουάν». Μας πληροφορεί, ότι «ή ζωή είναι ένα τίποτα και ότι οι άνθρωποι δεν αξίζουν στον οι σκύλλοι». «Οι ή επιστήμη είναι γεμάτη κενά και ή θρησκεία γεμάτη προσωπεία. Οι, αν άποσπάσουμε από τον άνθρωπο τον πολιτισμό, την άγωγή, τη σκέψη, την υγεία, που τον περιβάλλουν, θα γελάσουμε βλέποντας το κτήνος, που βρίσκεται στο βάθος. Η μεφιστοφελική του διάνοια σταλάζει το δηλητήριο της στις πιο ευγενικές έμπνεύσεις και χιτίζει μυθικά παλάτια, για να τρελάνεται στο ήδονή, όταν ξανά τα γκρεμίζει. Και όμως οι έρωτες του Δόν Ζουάν και της Χάϊδως θα μείνουν πάντα τα πιο χαριτωμένα πλάσματα της έρωτικής ποίησης.

Αν φαντασθούμε, πώς ο «Τσάιλντ Χάρολντ» και ο «Δόν Ζουάν», είναι δυο πικρόψηλα δέντρα, γύρω τους εινε χαμόκλαδα τάλλα τα μικρότερα διηγήματα του Μπάϊρον.

Η «Νύμφη της Αβύδου» δημοσιεύθηκε το Δεκέμβρη του 1815 και είναι μιὰ γοητευτική εικόνα άνοιξιάνικης αγάπης, που την τρυφούν στον άνθό της.

Ο «Κοορσάρος» είδε το φως το Γενάρη του 1814. Είναι μαύρη εικόνα δυνατής ψυχής, που βασανίζεται από μυστικό κακούργημα και ζητεί τη λήθη στο μεθύσι της μάχης και στην παρανομία της ζωής. Μέσα σ' αυτόν ο Μπάϊρον αρχίζει να ζωγραφίζει πιστά τα χαρακτηριστικά της ίδιας του μορφής, τη σκυθρωπή του

φυσιογνωμία, κάθε ξαφνική έκρηξη, που προδίνει τις ψυχικές του τρικυμίες. Άλλ' άρα γε τόκαμνε από άτλη ιδιοτροπία ή ευρίσκει εύχαρίστηση νά υποθέτει τόν έαυτό του βυθισμένο στήν πάλη τής άγωνίας και τής συνείδησης και τριγυρισμένο από τούς κινδύνους; Ο Ου άλτερ Σκωτ δέν μπορούσε νά έξηγήσει, πώς ένας τόσο μεγάλος συγγραφέας ευρίσκει τέρψη νά ζωγραφίζει μέ τά δικά του χαρακτηριστικά κακούργους και κουρσάρους.

Ο «Α ά ρ α ς», ίδια σχεδόν εικόνα μέ τόν «Κουρσάρου» είναι γεμάτος σκέψη και πνεύμα άκτινοδόλο. Δύσκολος στήν έκτέλεση, γιατί ό ποιητής ήταν υποχρεωμένος νά ζωγραφίζει πάλι πρόσωπο όμοιο μ' άλλα προηγούμενα, μά σύγκαιρα και διαφορετικό. Η μεγαλοφυΐα του όμως, μέ τήν έλαστικότητα του πνεύματός του, τό πέτυχε θαυμάσια.

Ο «Γ κ ι α ο ύ ρ», που δημοσιεύτηκε τό Μάη του 1813, είναι από τά αξιοσημειωτέρα ποιήματα του Μπά-υρον, γεμάτο θέλητρο γιά τήν πραγματική του ζωή. Στο γεγονός, που χρησίμεψε ως βάση γιά τή δημιουργία του ποιήματος αυτού, ό ποιητής φαίνεται πώς έλαβε προσωπικό μέρος. Δροσερές και γραφικές εικόνες κ' ένα σωρό όμορφιές κι' άνάμεσα σ' αυτές, ή ώραία και θλιθερή άπεικόνιση τής Έλλάδος, άληθινή και περισσότερο ποιητική από κάθε άλλη ποιητική εικόνα μέ τις θαυμάσιες εκείνες κατάρες γιά τήν ταπείνωσή της. Μπορεί νά πει κανείς, ότι περισσότερο ό «Γκριαούρ» παρά κάθε άλλη κλασσική άνάμνηση έκίνησε τή συμπάθεια τής φιλελεύθερης Εύρώπης γιά τόν έλληνικόν άγώνα.

Κ' έπειτα άπ' αυτά ή «Π ο λ ι ο ρ κ ί α τ ή ς Κ ο ρ ί ν θ ο υ», ιστορία ένός έξωμότη, στο είδος του «Κουρσάρου» και του «Λάρα». Ο «Α ί χ μ ά λ ω τ ο ς τ ο υ Χ ι λ λ ω ν», ποιητική σάτυρα ενάντια σ' όσους κατατρέχουν κάθε φωτεινή και γενναία διάνοια.

Η «Π α ρ ι ζ ί ν α», σπαραχτική εικόνα γιου, που άτιμάζει τήν πατρική κλίνη σκηνές, που οι Σίλλερ και Άλφίερί ντροπαλά συγκαλύψανε στις τραγωδίες τους «Φίλιππος Β'» και «Δόν Κάρολος».

Ο «Μ α ζ έ π π α ς», που έγινε δημόδης από τόν καλλιτεχνικό χρωστήρα του διασήμου γάλλου ζωγράφου Όρ. Βερνέ· περνά σαν άστραπή δεμένη πάνω στο φτερωμένο και άδάμαστο άλογό του, που τό ξεπόλυσαν στις έρημες τόπιες.

Ο «Β έ π π ο ς», διήγημα σπουδαίο, μά και ευτράπελο, που άνοίξε στόν ποιητή τό δρόμο νά δημιουργήσει τόν «Δόν Ζουάν».

Τό «Ν η σ ί», έπεισόδιο από τήν ιστορία του άγγλικού ναυτικού, που ξετυλίγεται κάτω από τόν ούρανό και μέσα στή βλάστηση τής Νοτ. Θαλάσσης.

(Είς τό προσεχές τό τέλος)

Ο «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ»

Πωλεΐται

Είς όλα τά Βιβλιοπωλεία και Περίπτερα
Τραυματιών

Έκαστον τεύχος αντί δραχ. 3

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΝΩΣΤΟΝ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Πειράματα και μετακινήσεις άντικειμένων.—Έμφανίσεις και ενέργειαι πνευμάτων.—Φόβοι και φρικιαστικά στιγμιαία.—Προκλήσεις και άποστροφάι.—Ο διάβολος και ή άνθρωπίνη άδυναμία.

Είς προηγούμενον τεύχος άνεφέραμεν τινά περί επικοινωνίας μετά τών πνευμάτων διά μεσαζόντων τής γραφής και τής όμιλίας. Άλλ' έπειδή έπέρχονται φόβοι και φρικιαστικά στιγμιαία πολλάκις κατά τήν διεξαγωγήν τινών έξ αυτών είναι επάναγκαι ν' άναφέρωμεν και περί τών έκτρόπων τούτων πρός γνῶσιν και συμμόρφωσιν τών ενδιαφερομένων και επικοινωνούντων μετά τών πνευμάτων. Ένίοτε μεσολαβοῦσι πνευματικά όντότητες αὐτομάτως και αὐτοδούλως και επιχειροῦσι φαινόμενα και σκηνάς, αἵτινες τρέπουσιν εἰς φυγήν τούς πειραματιζομένους. Πολλάκις δέ αὐτά τά όμαλά και κανονικά φαινόμενα τής επικοινωνίας γίνονται πρόξενοι ταραχῶν και τρομακτικῶν έπεισοδίων εκ μέρους τών πειραματιζομένων και δῶως άναιτίως και αἰφνηδῶς.

Αἱ επικοινωνίαί μετά τών πνευμάτων δέον νά διεξάγονται όμαλῶς και ήσύχως, άπαραλλάκτως όπως αἱ καθημερινά επικοινωνίαί μας μετά συγγενῶν και γνωστών προσώπων. Δέν πρέπει νά νομίζωμεν, ότι έπειδή δέν βλέπομεν τό μεθ' οὗ συνεννοούμεθα πρόσωπον είναι κίνδυνος νά πάθωμέν τι ή, ότι εύρισκόμεθα εἰς μειονεκτικήν θέσιν άπέναντι ένός άγνώστου υποκειμένου. Τούναντίον έχομεν τόν τρόπον και τήν δύναμιν νά διακόψωμεν άμέσως τήν επικοινωνίαν και νά τρέψωμεν εἰς φυγήν τό μεθ' οὗ επικοινωνούμεν καλόν ή κακόν πνεῦμα. Δέ, πρέπει έπομένως νά γινώμεθα δειλοί και μικρόψυχοι, ως συνήθως συμβαίνει και εἰς έκάστην εμφάνισιν ή επαφήν έμμεσον ή άμεσον νά τρομάζωμεν και διά φωνῶν, σιγῶν και δηήσεων νά επικαλούμεθα βοήθειαν, ως εἰς πρόκειτο περί επιδρομῆς άγνώστων έχθρῶν.

Πολλάκις παρέστην εἰς τοιαύτας περιστάσεις και πάντοτε και κατ' επανάληψιν του φαινομένου είναι άδύνατον τινές τών παρεστώτων νά συγκρατήσωσι τόν καταλαμβάνοντα αὐτούς φόβον και νά μή γίνωσιν άφορμή τής διακοπῆς τής επικοινωνίας.

Θ' άναφέρω τινάς τοιαύτας τρομακτικές σκηνάς τῇ συνοδείᾳ αὐτούσων σχετικῶν εἰκόνων πρός πλείονα κατανόησιν του ζητήματος.

Αἱ συνεδριάσεις εἰνόντο καθ' έσπέρας εἰς γνωστό-τάτην έλληνικήν οἰκογένειαν, έν ή προσεκαλοῦντο ένίοτε και άλλα πρόσωπα και τά πρακτικά τών συνεδριάσεων τούτων μετά τών όνομάτων τών πρευρισκομένων και τών σχετικῶν εἰκόνων, ίχνογραφηθέντων έν τῷ τέλει τών συνεδριάσεων υπό του ίδιου επικοινωνούντος πνεύματος, εύρίσκονται δημοσιευμένα έπακριδῶς έν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι «Φύσις».

Η συνεδρίασις εύρίσκεται έν τῇ άκμῇ της και τό

πνεῦμα μας έρωτᾷ αν θα φοβηθῶμεν νά μας έγγίξη.

Αἱ γυναῖκες άμέσως φωνάζουν, «όχι, όχι, δέν θέλομεν τοιαῦτα άστεία, θα φοβηθῶμεν».

Δέν έπρόφθασα νά άποτρέψω τό πνεῦμα τής τοιαύτης έγχειρήσεως, οτε άμέσως λέγουν, μεταπεισθεῖσαι.

—Άς μάς έγγίξη δέν θα φοβηθῶμεν.

Δέν παρήλθον δευτερόλεπτα τινά και άμέσως μία άόρατος χείρ άνθρωπίνη, ως φαίνεται έν τῇ εἰκόνι, ήρξατο έγγίζουσα τούς όμους ή τήν κεφαλήν του ένός, πιέζον όλίγον τό ρύς του άλλου, νά δίδῃ μικρούς κολάφους εἰς τάς παρειάς τινῶν ή νά λύῃ τήν πλεξίδα κυρίας άλλης, οτε άμέσως εἰσέρχεται ἰδίως αἱ γυναῖκες έν φόβῳ και τρόμῳ κραυγάζουσαι, «όχι, όχι, νά παύσῃ δέν θέλομεν» κλ.

Γίνεται φῶς και άναλαμδάνουν θάρρος.

Μετ' όλίγον επαναλαμβάνεται και επανακολουθοῦν αἱ αὐταί σκηναί φόβου και διακοπῆς παρακωλύουσai τήν άνάπτυξιν τών φαινομένων. Είναι άδύνατον τοιαύτη επικοινωνία νά διαρκέσῃ πλέον τῶν 5 λ. τῆς ώρας. διότι είναι άσυνήθης τοιαύτη επικοινωνία μετά του άγνώστου εἰς τόν άνθρωπον.

Ο φόβος εἰς επικυριαρχεῖ εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Εἰς τήν εἰκόνα ταύτην υπάρχει και μία δε σπινθίς καθηγήτρια του κλειδοκυμβάλου, ήτις εἶχε προσκληθῇ υπό του οἰκοδεσπότου νά βεβαιώσῃ τήν αξίαν τῆς μουσικῆς του πνεύματος πλήτοντος διά του μεσαζόντος υἱοῦ του τό κλειδοκύμβαλον.

Μολονότι αὕτη ά-

πεφάνθη, οτι τά τεμάχια έπαίζοντο τελείως υπό άριστοτέχνου άοράτου όντότητος κατά τά φαινόμενα, έν τούτοις δέν ήθελε νά παραδεχθῇ οτι πνεῦμα άγνωστον έμεσολάβει τοσοῦτον κρυφίως, οτε παρεδέχετο τοιαύτας μεσολαβήσεις, διότι γενικῶς δέν έπίστευεν εἰς πνεύματα.

Τότε παρεκλήθη τό πνεῦμα άστείως νά τήν πείσῃ διά καταλλήλου τρόπου, ήτοι τῆς αἰωρήσεως αὐτῆς πρός τήν στέγην και σχηματίσαντες άλυσσον διά τῶν χειρῶν μας και γενομένου σκότους άνηγέρθη άνωθι ήμῶν, τῇ μεγίστῃ εκπλήξει πάντων και αὐτῆς ως παρίσταται έν τῇ εἰκόνι, διασκευασθεῖσα όμοίως υπό του ίδιου πνεύματος ένφ έν ταῦτῳ περιεβάλλετο υπό άνθέων, ληφθέντων εκ τῶν δοχείων τῆς αἰθούσης και εἰς αὐτοποθετήθη επί τῆς τραπέζης ένφ μετ' άπορίας άνέκραξε.

—Μέ έσήκωσαν ύψηλά, άχ τί μου έκάματε και ήτο ταραγμένη.

—Και τώρα τί φρονεῖτε περί του πνευματισμοῦ; τήν ήρώτησα.

—Περίεργον, δέν καταλαμβάνω τίποτε μάς έλεγεν άφοῦ δέν βλέπω είναι μία δύναμις άκατανότητος ήτις δέν φαίνεται και έν τούτοις πολλά πράττει. Τώρα πιστεύω.

Το σκότος όπερ, ως προείπομεν είναι επάναγκαις διά τήν όραματικήν εκδήλωσιν τών πνευματιστικῶν φαινομένων, διότι εἰς τό φῶς δέν διακρίνονται, είναι και τουτο μία άφορμή εκφοβήσεως και τρόμου, διότι ό άνθρωπος γεννημένος και έθισμένος νά ζῇ έν πλήρει φωτί και κοιμάται έν όρᾳ σκότους δέν άνέχεται τήν ενέργειαν πράξεων έν αὐτῷ. Φυσικῶς φοβεῖται, διότι δέν βλέπει πῶς και από τίνος νά προφυλαχθῇ. Τινά μέντιοιμ έχουν τήν ιδιότητα νά περιέρχωνται εἰς νευρικήν ταραχώδη κατάστασιν και νά εκβάλλουν φωνάς τρομακτικές αἵτινες φοβίζουν τούς παρεστώτας και διακόπτουν όμοίως τήν συνεδρίασιν. Δέον ό διευθύνων πνευματιστής νά έφησυχάζῃ διά παραινήσεων τούς θεατάς και νά υποβάλῃ εἰς ήρεμίαν και γαλήνην τό μέντιοιμ, όπερ εύκόλως κατορθοῦται.

Η άλυσσον τών πρευρισκομένων, ἰδίως τών λαμβανόντων μέρος δέον νά είναι συνεχῆς και κυκλοειδῆς και νά μή διασπᾶται μέχρι τῆς άποχωρήσεως του πνεύματος. Μολαταῦτα μόλις προυνταῖη οὐ τά πρώτα φαινόμενα τῆς επικοινωνίας, φωσφορικά και φωτεινά εκδηλώσεις, σημεῖα, κρότοι κτλ. άμέσως οἱ μάλλον πτοούμενοι ως και οἱ καταλαμβάνόμενοι υπό δέους και ύποψίας σταυροκοποῦνται, άποσύρονται, επικαλοῦνται άγίους και

διακόπτοντες οὕτω άκουσίως τήν άλυσσον παύει ή επικοινωνία και εξαφανίζονται τά φαινόμενα.

Γυναῖκες τινές ἰδίως ήλικιωμένα και προκατειλημένα μόλις εκδηλωθῇ ή πρώτη εκ του άοράτου εκδήλωσις ἰδίως κρότοι και μετακινήσεις άντικειμένων άμέσως επικαλοῦνται τήν θείαν μεσολάδῃσιν, άποτέμπουσai μετά προσευχῶν και ιερῶν σχημάτων τήν μεσολάδῃσιν του διαδόλου, ως λέγουσι και άκραδάντως φρονοῦσιν.

—Πίσω μου Σατανᾶ.

—Έξω άπ' έδῶ, καταραμένε.

—Εἰς τό πῦρ τό έξώτερον κτλ. κτλ.

Και φυσικά δέν έχουσιν άδικον, εξωμοιούμεναι μέ τούς πρωτογενεῖς ανθρώπους και τούς συγχρόους απολιτίστους και ιθαγενεῖς τών μεσογείων χωρῶν τῆς Άμερικῆς, Άφρικῆς και Πολυνησίας, οἵτινες πάν τό εκ του άοράτου εκδηλούμενον και μή έννοούμενον εκλαμβάνουσιν ως έργον κακοποιῶν κεκρυμμένων στοιχείων, ήτοι σατανικῶν.

Πνευματιστική Συνεδρίασις.

Η χείρ του πνεύματος έγγίζουσα τούς συνεδριάζοντας και ενεργοῦσα ως άνθρωπίνη.

Εἰκὼν σχεδιασθεῖσα κατόπιν υπό του ίδιου πνεύματος.

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ ΥΠΟ "VESPER"

Ο ΜΑΗΣ

Πήγε λοιπόν κι' αὐτός γιὰ ν' ἀγοράσει
γιὰ τὸ καλὸ τοῖ Μάη ἓνα στεφάνι.
"Ὅλος ὁ κόσμος, λέει, εἶχε γιορτάσει,
κι' αὐτὸς Πρωτομαγιά πῶς νὰ μὴν κάνει;

Κέβγαλε ὁ φουκαράς γιὰ τὰ πλη. ὥσει.
Μὰ εὐθὺς τὸν ἔκοψε ἰδρωτίας θανάτου.
Δὲν τοῦμινε σιὴν τσέπη του οὔτε γρόσι.
Κέπαθε συγκοπή καὶ πάει καλιὰ του.

Ποῦ νὰ τὸ νιώσει ὁ μαῦρος, κάθε ψῶνι
πῶς μὲ τὸ Χάρο πάει βῆμα πρὸς βῆμα;
Κ' ἐκεῖ ποῦχε τὸ Μάη γιὰ τὸ μπαλκόνι,
τώρα τοῦ τὸν κοιμάσανε στὸ μῆμα.

ΣΤΟ ΜΠΑΨΡΟΝ

Στὰ λόγια σὲ ξεθέωσαν, θαρροῦ,
κι' ὁ δεινὰς πῶς κι' ὁ τιδὲς,
Καὶ σοῦψαλαν εἶα σωρὸ
οἱ καλαμαράδες.

Ξετρελαθήκανε γιὰ σὲ τὰ θηλυκά,
ἀπ' τὴν κυρὰ ὡς στὰ δουλικά,
κι' ὅλο γιὰ σένα λένε
καὶ βλέπουν τὴν εἰκόνα σου καὶ κλαῖνε
καὶ λέν «Δὲν ἦσαν γάιαν ζωντανὸς
ὁ χροῖστα ὅς;»

"Εβαλαν τὸνομά σου στὰ γλυκά,
στὰ σιγαρέττα, στὰ φαγώσιμα.
Σοῦ βγάλαν κι' ἀναμνηστικά
φυνιλάδια, γραμμάτσημα.

Μ' ἀπ' ὅλα τὰ ἀναμνηστικά
τὸ πιὸ σπουδαῖο πάντα
θᾶναι, ποῦ πῆραν σιὴν Ἀκρόπολη
τῆς λαϊδης Ρόδδ τῆ ἰζάνια.

Ταῦτα καὶ παρπλήσια πολλὰ δυνάμεθα ν' ἀναφέ-
ρωμεν, ἀλλὰ παραλείπομεν ὡς εὐκόλως ἐννοούμενα.

Ἡ πνευματιστικὴ λοιπὸν ἐπικοινωνία εἶναι μίᾳ ἄγνω-
στος εἰσέτι τοῖς πολλοῖς φυσικὴ ἀνθρωποπνευματικὴ ιδιό-
της, ἣν δέον νὰ διαχειρίζεται τις μετὰ προσοχῆς καὶ
συναίσθησως τοῦ πραττομένου, νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἔχει ἐνώ-
πιόν του, ὡς ἐν προγενεστέραις φυλλαδίοις τοῦ «Παν-
τογνώστου» διευτυπώσαμεν ὁρατὴν καὶ ἀόρατον φύσιν, ἦτοι
ὁρατὴν καὶ ἀόρατον κόσμον, κατὰ κλημένον ἀπὸ ἀνθρώ-
πους καὶ πνεύματα καὶ ἂν εὐσυνειδήτως, λελογισμένως
καὶ ἀφρόδως ἐπικοινωνῇ, ἀπολαμβάνει τὰ ωραιότερα, περι-
εργότερα καὶ διδακτικώτερα φαινόμενα καὶ τὰς ἀποκα-
λυπτοτέρας ἐν ἅπασιν τοῖς ζητήμασιν ἀνακοινώσεις.

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΠΑΛΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

Γεγονὸς τὸ ὅποιον προκαλεῖ ἀληθῶς τὴν φρίκην καὶ
ἀποτροπιάσιν εἰς βάρος ὀρισμένων ἀρχῶν τῆς Δράμας
μᾶς καταγγέλλθη ἐκεῖθεν, ἔγραψε δὲ περὶ τούτου καὶ ἡ
αὐτόθι ἐκδιδομένη ἐφημερίς «Θάρος» εἰς τὸ φύλλον τοῦ
11 Ἀπριλίου.

Ἀπέθανεν εἰς Δράμην ὁ παλαίμαχος τῶν ἐθνικῶν

ἀγώνων τοῦ 1912 Θωμᾶς Καλφίδης, ὁ ὅποιος ἀφ' οὗ
ἐστάλη εἰς τὸ Συνατόριον Θεσσαλονίκης καὶ ἐξεδιώχθη
ἐκεῖθεν κακῶς μὲ τὴν στερεότυπον δικαιολογίαν τῆς ἐλ-
λείψεως κλίνης, ἐγύρισε εἰς τὴν Δράμην, ὅπου ἀπελπισθεὶς
ἀπὸ τὴν βοήθειαν τῶν συνανθρώπων του καὶ τῆς Πολι-
τείας ἐπλήγη εἰς τὰ νερά τῆς Ἀγίας Βαρβάρας. — Καὶ ὁ
μὲν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας ἠρονήθη νὰ
δώσῃ ἀδειαν κηδείας, ὁ δὲ ἀστυνὸς μετὰ 35 ὥρας
συνέταξε τὴν ἐκθεσί του ἐπὶ τῆς νεκροφείας τοῦ θύματος
ἐν τῇ μεταξύ δὲ διάφοροι συμπολεμιστὰι τοῦ ἀποθανόν-
τος μετέφερον εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τὸ πτώμα πρὸς ταφὴν,
ἀλλὰ καὶ ἐκεῖθεν ἐξεδιώχθη, διότι δὲν εἶχον ἐκπληρωθῇ
οἱ τύποι τῆς ταφῆς.

Νομίζομεν ὅτι ἡ Πολιτεία δὲν πρέπει ν' ἀφήσῃ ν' ἀντι-
πρέλθῃ ἀπαράτρητον τὸ γεγονός τοῦτο, ὅπερ ἐπροκά-
λεσε τὰς δικαίας διαμαρτυρίας τῆς κοινῆς Δράμας καὶ
τῆς αὐτόθι Ἑνώσεως Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ἀλλὰ τὸ ταχύ-
τερον πρέπει νὰ διατάξῃ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐνέργειαν
ἀνακρίσεων, τιμωροῦτα παραδειγματικῶς τοὺς ἐνόχους
ὑπαλλήλους, οἰοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι οὗτοι, διότι ἄλλως
θ' ἀφήσῃ νὰ ὑποτεθῇ ὅτι τὸ Κράτος ἐκμεταλλεύεται τοὺς
πολίτας του, ὅταν ἔχῃ αὐτοὺς ἀνάγκην.

Ἐλπίζομεν ὅτι τὸσον ἡ Κυβέρνησις, ὅσον ἰδιαιτέρως
ὁ κ. Κονδύλης, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὁποίου ὑπηρέτησεν
ὁ ἀποθανὼν θὰ πράξουν τὸ καθήκον των.

ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑΤΙΚΑ

Τὸ ΦΙΟΡΟ ΤῸ ΛΕΒΑΝΤΕ

ΕΡΕΥΝΑΤΕ ΤΑΣ
.....ΨΥΧΑΣ

ΡΟΔΟΝ ΤΟ ΠΟΛΥ-ΦΙΛΟΝ
(ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ)

Ἐπὶ τῶν νὰ πιάσουν τὸ Μάη καὶ τοῦ
ἔπιασαν σὲ πρᾶσσα

καὶ ὁ μὲν μωραῦν
ἔπιασε τὴν Διγλῆα
σὲ Μαρόξυο.....
ὁ δὲ Τοῦρὸς ἔμοχε ρό-
δα μωρῶματα γιὰ
τὸ κρατητήριον

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

Ο ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

Ταξιδιάρικα μαύρα μου χελιδόνια
Στήν κληματαριά τριγύρω στήν αυλή μου
νά φωλιάσετε στα πράσινά της κλώνια
νά λαλήσετε γλυκά για τήν καλή μου.
Με τὸ χάραμα ξυπνάει· στοῦ παρεθύρι
ἥλιος ἔλαμπε, διαμάντι καὶ ζαφείρι.

Μολογάτε της πὼς μούκαναν στα ξένα
μαγιοβότανα, γητειές, κακοσημάδια.
Μιά Συριώτισσα· μίᾱς μάννας κακὴ γέννα
τὶς ἀστροφεγγιές καὶ τ' ἀσημένια βράδια
βγαίνει καὶ μιλεῖ με τὸν Ἀποσπερίτη
γιὰ νὰ με σφαλᾷ στ' ἀρχοντικό της σπιτί.

Παίρνει ἡ ἀνοιξη, καὶ τὰ βουνὰ γελοῦνε.
Τώρα κ' ἡ Λαμπρή, κ' ἡ μεγαλοβδομάδα.
Τώρα οἱ λυγερὲς στὸν κάμπο ἀνθολογοῦνε ...
Τάχτο ἡ μάννα μου! Στὸ μπόϊ μου μὴ λαμπάδα
νά φουσκώσουνε σορόκοι στα πανιά μου,
νά με φέρουνε γοργὰ στὴ γειτονιά μου.

Μαύρα μάτια μου, καὶ φρύδια τοῦ κοράκου.
Κοραλλένιο μου χιλιομελένιο στόμα ...
— Μιά Συριώτισσα με μίγερψε τοῦ κάκου! —
Πρώτη ἀγάπη μου, πὼς με κρατᾷ ἀκόμα.
Τώρα στα βουνὰ πὺν λυώσανε τὰ χιόνια
Σύρτε πέστε το, μαύρα μου χελιδόνια.

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ—ΔΑΥΡΑΣ

ΠΕΣΜΕΝΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ

Στοῦ Μᾶη τὰ ὀλόδροσα ξυπνήματα
πὸν χαιρετίζ' ἡ φύση με τραγοῦδια,
στοὺς μυρωμένους κήπους π' ὦ γεμίζουνε
γέλια, χαρές, ἀρώματα λουλούδια.

Στὰ μελαγχολικὰ θλιμμένα σούρουπα
τὰ χλωμιασμένα δειλινὰ τοῦ φθινοπώρου,
π' ἀργοπλανιέται ἄσκοπα ἡ σκέψη μας
σὰν τὸ κορμὶ τοῦ κουρασμένου ὁδοιπόρου.

Βρίσκει ὁ Ποιητὴς μέλι ἀστείρευτο
καὶ πίνει ἀχόρταγα πὸ τὶς πηγές του,
πίνει τ' ἀθάνατο βαθεῖα κ' ἀδόρυβα,
πὸν βάλαμο γλυκαίνει τὶς πληγές του.

Ὁ Καλλιτέχνης, ξεφυλλίζοντας τ' ἀτέλειωτο,
τὸ μαγικὸ Βαγγέλιο, τὴ Φύση,
σ' ὅποια σελίδα κ' ἂν θελήσῃ, νὰ σταθῇ,
μὴ νέα ἀλήθεια μπρὸς του θὰ ξυπνήσῃ.

Καὶ θὰ λουσθῇ σὲ φῶς ἀμόλυντο
ἡ διψασμένη γιὰ τ' ἀληθινὸ ψυχὴ του,
κ' ἀπ' τὴ θεὰ τὴν Ἐμπνευση, ὀλόθερμη
κ' ὠραία θ' ἀκουστῇ ἡ προσεχνή του.

Μ' ἂν καμμιὰ μέρα νιώσουνε πὼς ἔκλεισε
καὶ γιὰ τοὺς δυὸ τὸ μαγικὸ βιβλίο,
κ' ἀπελπισμένοι πονθὲνὰ δὲν βροῖ κουνε
τ' ἀθάνατο τὸ πρῶτο μεγαλεῖο,

Θὰ πῶ, ἀλλοίμονο, πὼς μέσα τους ἀπέθανε
ἡ πρώτη τῆς ψυχῆς τους ὁμορφάδα·
κακός, ἀσκήμιας ἄνεμος θὰ φύσηξε
κ' ἔσβησε τὴν ὀλόφωτη λαμπάδα.

Καὶ μοιάζουν κάποιους ἄγγελους πὸν πέσανε
ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὰ ὄνειρεμένα κάλλη,
ὅπου νοσταλγικά κοιτοῦνε τ' ἀπειρο
καὶ τὸ ῥωτοῦν: θ' ἀναστηθοῦμε πάλι;

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

“ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,”

(Ἑλληνικά Διηγήματα)

Κόσμος πυκνομαζωμένος, ποικιλόμορφος καὶ
χαρωπὸς συνοστίζοταν καὶ ἐβολτάριζε γύρω
στὸ ἐξοχικὸ καφενεῖο — στὴ δενδρόφυτη πλα-
τεῖα τοῦ προαστείου.

Ἕνας πανηγυρικός τόνος, φωτεινὰ χυμένος στὴν ἀτ-
μόσφαιρα, ἀναβέβοταν ἀπὸ παντοῦ.

Ἦταν πανηγύρι τὴν ἡμέρα αὐτὴ, τὸ πανηγύρι τοῦ
Ἀγίου Δημητρίου, πὸν ἐορτάζοταν μεγαλόπρεπα κάθε
χρόνο στὸ προάστειο, ἐπειδὴ ἡ μητρόπολή του ἦταν ἀφιε-
ρωμένη στὸν Ἅγιο Δημήτρη.

Ἀλλὰ καὶ στὶς καρδιές τῶν ἐορταστῶν ἦταν ὁμοία
πανηγύρι.

Ἡ ζωηρότης, ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ κόσμου — μεταξύ
του πολλοὶ εἶχαν μαζωχτεῖ ἀπ' τὴν πολιτεία καὶ ἀπ' τὶς
γειτονικὲς ἐξοχὲς γιὰ τὸ πανηγύρι — ἦταν μοναδικά.

Ἡ χιτῶν ἡ ἀμύρξις τὰ βέμματα ἔλυνε καὶ μὴ
σχεῖδον παιδικάστικη ἀφροντισιά καθρεπτίζον στα πρό-
σωπα ἔλυν ἐκείνων, πὸν τὴν ἡμέρα τοὺς πέρασαν σὲ
σκληροὺς ἀγῶνες με τὶς ἀνησυχίες καὶ τοὺς φόβους των,
με τὶς πικρὲς ἀπυγοητεύσεις καὶ τὸ κούρασμα πὸν φέρ-
νει τὴν φριχτὴ κενότητα καὶ ἀδιαφορία γιὰ τὴ ζωὴ.

Τώρα ἔλα εἶχαν λησμονηθῇ. Τὴν ὥρα ἐκείνη ἔλοι
ἀγαποῦσαν τὴ ζωὴ, τὴ βλέπανε ὠραία, μεθυστική, ἀξία
νὰ τὴν ζήσουν.

Ὁ ἥλιος εἶχε καθίσει πιά ἀπὸ ὦρα.

Ἦταν ἓνα ποθοῦσπνητο, νοσταλγικὸ σούρουπο. Δρο-
σερὸς ἀποβραχάρης ἐφυσσοῦσε. Ἐχάιδεε ἀπαλὰ τὰ πρό-
σωπα, τὰ ἀσκέπαστα μαλλιά, ἐσάλευε ἐλαφρὰ τὰ φύλλα
στὰ κλαριά, τὶς σάρπες, τὰ πλατιά φορέματα τῶν γυναι-
κῶν, ἐσάλευε γλυκὰ κάτι καὶ στὶς μουδιασμένες καρδιές,
σταλάζοντας μέσα τὸ ξυπνητήριο βάλαμο καινούργιων
σ' ἀνατριχίλα πόθων, ἀσύλληπτων, φευγαλέων.

Ἡ φύση ἔλη καθάρια ἀπὸ κάθε σκόνῃ, ριτίδα, ἀρά-
χνη, κοίταζε ἀναζωογονημένη με βλέμμα σφρίγγους καὶ
ὀρμῆς.

Γλυκεῖα εὐωδία ἀπόπνεε ἡ νωτισμένη γῆ. Τὴν ἀτμό-
σφαιρα ἐδοноῦσαν ἁρμονικοί, χαρωποὶ ἤχοι ἀπ' τὶς καμ-
πάνες τῆς ἐκκλησίας, πὸν ἀγκάλιαζαν τὴ γενικὴ χαρὰ
με τὰ πλατεῖα τοὺς κύματα, πὸν σὰν νὰ βυθίζονταν ἔπειτα
ἐλοῦθε, βαθιά.

Μικρὸς κύκλος παιδιῶν εἶχε σχηματισθῇ, γύρω ἀπὸ
δυὸ ἀνθρώπους σὲ μὴν ἄκρη τοῦ καφενείου.

Ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ψηλός, στεγνὰ λυγρός, ὁ νεώτε-
ρος, κρατοῦσε ἓνα σκονισμένο, μαυρισμένο βιολί κι' ὁ
ἄλλος κοντὸς ζαρωμένος με ἀσπρισμένα σχεδὸν ὀλότελα
τὰ μαλλιά του, κρατοῦσε μὴ παλιὰ κιθάρα.

— Μπάρμπα Μάρκο, τί τραγοῦδι θὰ μᾶς πεῖς ἀπόψε;
Θὰ μᾶς πεῖς κανένα πανηγυριστικό; — λέγανε τὸν ἓνα δια-
κόφτοντας τὸ ἄλλο, τὰ παιδιὰ πρὸς ἐκείνον με τὴν κι-
θάρα.

Ἐκεῖνος στὴν ἀφελὴ ἐκείνη παιδικὴ παραίνεση κου-
νοῦσε τὸ κεφάλι μ' ἓνα χαμόγελο, κιλωτύνῃς μαζί καὶ
κάποιες μισοκρυμμένης πίκρας, πὸν ἦταν ἡ ἀφωνὴ ὑπό-
σχες του νὰ συμμορφωθεῖ με τὴν παράκλησή τους.

Ἔτσι τὸ πῆραν καὶ τὰ παιδιὰ.

Ὁ ἄλλος βλοσυρός, σκυθρωπὸς ἐμουρμούριζε μονάχα
κάποιες ἀκατάληπτες λέξεις καὶ ἀμέσως βάλθηκε, νὰ
κουρδίζει τὸ βιολί του.

Τὰ παιδιὰ δὲ μιλοῦσαν σ' αὐτόν. Κάπως τὸν ἀπόφευ-
γαν, σὰν νὰ τὸν φοβόνταν.

Ἦταν σκοτεινός, ἀγρυπνὸς ἄνθρωπος.

Εἶχε κάτι τὸ σκληρὸ καὶ φριχτὸ στὸ βλέμμα του πρὸ
πάντων.

Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν τὸν πρόσεχαν αὐτὴ τὴ φορά κα-
θόλου. Εἶχαν καρφωμένα τὰ ἀνυπόμονα βλέμματά τους
στὸν Μπάρμπα Μάρκο.

Τὸν Μπάρμπα — Μάρκο — καθὼς τὸν λέγανε τὰ παι-
διὰ, πὸν μισότρελλο τὸν θεωροῦσαν ὅλος ὁ συνετὸς καὶ
καλὸς κόσμος — οἱ «καθὼς πρέπει» — καὶ μάλιστα ἐπικίν-

δυνο τυχοδιώκτη στοὺς φιλήσυχους νοικοκύραίους — κα-
θόλου δὲν τὸν ἀντιπαθοῦσαν τὰ παιδιὰ.

Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα· ὅταν ἀπὸ μακριὰ ξεχώριζε ἡ
μορφὴ του, τρέχαν νὰ τὸν ἀνταμώσουν, τοῦ λέγανε ἀστεῖα
καὶ πειράγματα ἀκακὰ γιὰ τὴ φωνή του — πὼς τρομάζει
τὰ ποντίκια, γιὰ τὸν ξεδαμμένο του μανδύα, — σὰν ξεπε-
σμένον ἱππότη, γιὰ τὸ ἀρχαιολογικὸ τρύπιο καπέλλο του
κ. λ. Πάντα εἶχαν κάτι νὰ τοῦ ποῦν, νὰ τοῦ ἀνιστορή-
σουν κανένα μικρὸ νέο, νὰ τὸν ῥωτήσουν ἂν θὰ τοὺς πεῖ
κανένα καινούργιο τραγοῦδι, ἂν θὰ μείνῃ καιρὸ στὸν
τόπο τους, γιὰτὶ δὲν ἔρχεται συχνότερα. Κι' ὅταν τύχαινε
νὰναι στενοχωρημένος, προσπαθοῦσαν με κάθε τρόπο νὰ
τὸν ἀνακουφίσουν. Τοῦ δίναν κι' ὅσα λεφτὰ κρατοῦσαν
ἀπάνω τους, πὸν με δυσκολία ἔτυχε νὰ πέσουν στα χέρια
τους.

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἡ οἰκειότης αὐτὴ τῶν παιδιῶν με
τὸν «ψωροτεμπέλη», πὸν ζητιάνευε τὰ λεφτὰ τῶν τιμίων

ανθρώπων» — καθώς έλεγαν οί αὐστηρότεροι καὶ πὸ τιμημένοι τοῦ τόπου — τοὺς ἐστοίχιζεν ὀχι φθηνά: συχνὰ μάλωμτα ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἢ κηδεμόνες τους, ξυλο, νηστεία καὶ ἄλλες αὐστηρὲς τιμωρίες.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως στάθηκαν ἀνίσχυρα νὰ καταδαμάσουν τὴ μαγνητικὴ ἔλξη ποὺ εἶχε γιὰ τίς — ἀμόλυντες ἀκόμα ἀπὸ τὸ σοφὸ πολιτισμὸ μας, — παιδιάστικες ψυχὲς ὁ πλανόδιος τραγουδιστής.

Κυκλοφοροῦσαν φήμες γι' αὐτὸν, πὼς ἦταν δραπετὴς τῶν φυλακῶν. Ἄλλοι πάλι ἔλεγαν, πὼς ἦταν γύφτος τὴν καταγωγὴν, μάγος... ἐπομένως ἄνθρωπος τοῦ Διαβόλου. Σ' ὅλες αὐτὲς τίς φήμες ἡ μόνη λαβὴ καὶ τροφή ἦταν: τὸ πάθος τοῦ στοῦ κρασί, ποὺ τὸν ἔκανε πολλὰς φορὲς νὰ παρουσιάζεται ὀχι κόσμιος ἀπέναντι τοῦ σοβαροῦ κόσμου, ἢ ἐλεεινὴ τοῦ περιβολῆ καὶ τὸ θαλασσοδερμένο μαυρισμένο πρόσωπό του.

Ὁ Μπάρμπα — Μάρκος — στ' ἀληθινὰ καθόλου δὲν διέφευγε τὴν ἐλπίδα, ποὺ γέννησε τὸ χαμόγελό του στὰ

παιδιά. Ἀφοῦ ἐκούρδισε τὴν κιθάρα του, ἔρρηξε ἓνα τοπικὸ βλέμμα γύρω στὸν κόσμον — σὰν νὰ δειχνε, ὅτι νιώθει πὼς κανεὶς δὲ θὰ τὸν προσέξει, ὅτι εἶναι περιττός καὶ ἴσως ἐνοχλητικός, ἀλλὰ ἔτσι ἀπὸ ἐπίδειξη φιλανθρωπίας τὸν ἀνέχονται — καὶ ἄρχισε ἓνα ἐλαφρὸ, πεταχτὸ σκοπὸ. Οἱ πρῶτες νότες ποὺ ἔβγαλε, ἦταν σὰν πάντα βραχνές, πνιγμένες. Ἡ κιθάρα του βραχνή καὶ αὐτὴ ραγισμένη σὰν τὴ φωνὴ του φαινόταν κάτω ἀπὸ τὰ νευρικά του δάχτυλα σὰν νὰ πονοῦσε, σὰν νὰ παραπονιόταν γιὰ τὴς ζητοῦσαν, γιὰ τὴς ἔπαιρναν παραπάνω ἀπὸ κείνο, ποὺ μποροῦσε νὰ δώσῃ.

Σὲ λίγο ἡ φωνὴ του ξαφνικὰ ἐδυνάμωνε, ἐπλάταινε. Βαθυκόκκινο χρῶμα ἔθαψε τὰ πρασινόμαυρα αὐλακωμένα μάγουλά του. Τὰ μάτια ἐγέμισαν ματωμένα δάκρυα.

— Εἶναι πιομένος πάλι — εἶπε κάποιος, ποὺ καθόταν σὲ μιὰ εὐθυμὴ παρέα λίγο παρέχει, σ' ἓνα τραπεζάκι γύρω, μὲ σαρκαστικὸ τόνο.

Ἀληθινὰ φαινόταν σὰ μεθυσμένος.

Τὸ τραγοῦδι ὄλο καὶ δυνάμωνε. Τὰ παιδιά στήλωσαν μὲ ἐκπληξὴ τὰ βλέμματα ἀπάνω του. Ἀλλὰ ὡς καὶ οἱ σοβαρότεροι καὶ αὐστηρότεροι σιμά του ἄρχισαν νὰ προσέχουν, γύρισαν ν' ἀκούσουν.

Ποτὲ δὲν εἶχε τραγοῦδῆσαι ἔτσι.

Ἡ φωνὴ του ξανάπαιρνε κάτι τὸ νεανικὸ, κάποια ὀροσιά ἐπότησε τὰ ξεραμένα στήθη καὶ ἀπὸ κει, ἀπὸ τὸ ἄγνωστο βάθος ἀνέβλυζαν μαγευτικοὶ ἦχοι.

Κάτω ἀπὸ τὰ ἐλαφρὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τὸν πεταχτὸ σκοπὸ, ἐπρόβαλλε ἀσκέπαστη μιὰ βαθεῖα θλίψη, μιὰ τρομαχτικὴ πίκρα. Ξεπηδοῦσαν ἀβάσταχτο ἓνα ἀφρισμένο πάθος, ἓνα ἀπελπισμένο κλάμμα γιὰ μιὰ χαμένη παντοτεινὰ χαρὰ, μιὰ σπαραχτικὴ ὀργισμένη διαμαρτυρία γιὰ τὴν ἀδικία τῆς ζωῆς.

Ξαφνικὰ ἔκοψε στὴ μέση τὸ τραγοῦδι καὶ παρευθὺς νευρικὰ χωρὶς νάνασάνει πήρε ἓνα παλιὸ σκοπὸ, ποὺ ἄρχιζε μὲ τὰ λόγια,

«Χαρεῖτε τὴ ζωὴ σας, νέοι»

Ὁ καιρὸς περνᾷ, διαδίδει.

Ἡ παλιὰς στιγμὲς δὲ θὰ ξανάρθουν πιά».

Μὲ τίς πρῶτες φράσεις μεταμορφώθηκε.

Κρύος ἰδρὼς ἐδρόσισε τὸ φλογισμένο τοῦ μέτωπο.

Θανάσιμη ὠχρότης ἀπλώθηκε στὸ πρόσωπό του. Στὸ πρόσωπό του πέρασε μορφατμός κάποιου τραγικοῦ, ὀστερικοῦ γέλοιου, ποὺ πάγωσε στὰ ἀκίνητα, ἀποκρυσταλλωμένα χαρακτηριστικὰ στὴ γραμμὴ τῶν χειλέων του.

Βλήστηκε σὲ βαθεῖα ἔκσταση. Θυμήθηκε τὰ περασμένα.....

Θυμήθηκε τὰ πρῶτα χρόνια τῆς νιότης του. Τότε, ποὺ γεμάτος ὄνειρα καὶ ἐλπίδες τραβοῦσε μὲ λαχταριστὴ ὀρμὴ ἐμπρός.

Τότε ἐπίστευε στὴ ζωὴ, στὴ δικαιοσύνη, στὸ Ἰδανικόν. Ἐποθοῦσε τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀλήθεια τὸ σκληρὸ καὶ ἀδιάκοπο μὲ τὸ στεφάνωμα τῆς αὐτοθυσίας.

Τοῦ ξανοίχτηκαν ἡ μιὰ δίπλα στὴν ἄλλη, ὅλες εἰς πλούσιες εἰκόνας τῆς ζωῆς του, φωτισμένες ὅμως ἀπὸ τὸ νόημα ποὺ δίνει στὰ περασμένα ἡ πικρὴ ἢ στερνὴ Γνώση. Θυμήθηκε στίς πρῶτες του χαρές, τὴν εὐτυχία, ποὺ τοῦ χάρισε ἡ γυναίκα, ἡ πιστὴ καὶ ἀποκλειστικὴ στὸ αἶσθημά της, ποὺ ἔαίρει νὰ δίνει ὅλα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ της, τὴν ὥρα ποὺ ἐμεῖς τῆς χαρίζουμε μονάχα λίγα ψίχουλα ἀγάπης ἀπὸ τὸ λιγόκαιρο αἶσθημά μας.

Ἦταν ἀκόμη τότε σπουδαστής. Βρισκόταν στὴν εὐλογημένη, ἀγύριστη ἐκείνη ἐποχὴ, ποὺ ἡ καρδιὰ μαντεύοντας τὸ κοντινὸ τῆς ἀνοιγῆς ἀνθισμα εἶναι γεμάτη καημοὺς γιὰ κάποια ἀνώτερη εὐτυχία καὶ κλαίει γιὰ τίς λιγὲς καίρες ὑπέροχες στιγμὲς, ποὺ ἀνικανοποίητες χάνονται, τότε ποὺ πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀχώρετα αἰσθήματα ἀγάπης, τρυφεράδας γιὰ ὅλα, γιὰ τὴν Πλάση ὀλάκερη, ζητάει μὴν ἄλλη καρδιὰ νὰ μοιρασθῇ μαζί της τὸ φευγάλο θησαυρό.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη καμμιά πεζὴ σκέψις ἢ ἐνέργεια δὲν μπορεῖ νὰ χωρέσει μέσα της, νὰ τὴν ἐγγίξει.

Νιώθει βροιά τὴν πεζότητα παντοῦ καὶ σὲ κείνα, ποὺ μὲ πορφυρένια τεχνητὴ λάμψη ἐδημιούργησεν ὁ κομπῆς μας πολιτισμός.

Καὶ τίς στιγμὲς αὐτὲς περνᾷ πλάι του — γιὰ μιὰ φερά μόνον — ἡ γυναίκα ἢ μονάκριβη μὲ τὸ ἄγνωρο παιδιάτικο γέλιο μὲ τὰ ἀγγελικά, φωτεινὰ μάτια.

Εἶναι τόσο ἀγνή! Λὲς καὶ ἡ Φύση μετάνοισε καὶ ντράπηκε, ποὺ τὴν ἔρρηξε στὸ χυδαῖο αὐτὸν κόσμο, στὰ δεσμά τῆς ὕλης μά, ποὺ κείνη μένει ξένη στὰ γύρω της καὶ παραγνωρισμένη. Εἶναι ἀπὸ τοὺς τόσο σπάνιους στὴν ἐποχὴ μας τύπους, ποὺ ἐμφανίζονται καὶ ἀναλάμπουν σὰν διαδακτικὰ ἀστέρια γιὰ νὰ διαλαράξουν τὸν μονότονο ρυθμὸ τῆς ζωῆς μας καὶ νὰ χαθοῦν ἔπειτα μέσα στὸ ἀπροσπέλαστο σκοτάδι, ποὺ ρίχνει ἡ ζωὴ σκεπάζοντας ἔτσι κάθε τι, ποὺ ἡμπορεῖ νὰ σκορπίσει λίγο φῶς στίς ἄρρωστες, βασανισμένες ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων.

Στ' ἀγνάντεμά της ἐκστατικὴ τρικυμία σηκώνεται μέσα του....

Κάποιο ἄορατο χέρι τὸν ἐσῆκωσε πάνω ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν....

Ἡ ψυχὴ ἐπαναστατημένη ζητάει, νὰ λυτρωθεῖ ἀπὸ τὸ σῶμα, νὰ φτερουγίσαι στὸν ἐξάισιο Κόσμον τῶν Πνευμάτων.

Σὲ πάλι φριχτὴ μὲ τὸν ἑαυτὸ του εἶναι δοσμένος: Θέλει ν' ἀκολουθήσῃ τὴ μονάκριβη γυναίκα, νὰ πλάσει μαζί της μιὰ αἰώνια εὐτυχία.

Μὰ πάλι τὸν τραβάει ὁ μεγάλος ἀγῶνας γιὰ τὸν ἀνώτερο σκοπὸ τῆς ζωῆς.

Πρέπει καὶ τὸ σκοπὸν αὐτὸ, νὰ θυσιάσῃ στὴν ἀγάπῃ του καὶ μαζί της νὰ στήσῃ τ' ὄνειρο τῆς εὐτυχίας στὴν πραγματικότητα.

Μὰ ἐδῶ δειλιάζει, διστάζει. Πικρόχωλος σκεπτικισμὸς γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, γιὰ τὴ ζωὴ, ὁ φόβος τῆς εὐθύνης τὸν ἀποκάνει, ὡς ποὺ γκρεμίζονται τὰ ὄνειρά του.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅμως σιμῶνει τὴν καλὴ του: Εἶναι γυρτός, ἀμίλητος, γονατιστὸς μπροστὰ της. Λόγος δὲ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα του... Ὁλάν βεθλήσῃ. Μὰ μυστικὴ ἀχνάδα εἶναι πάνω της ὀλόγουρά της... μὲν ἡμπορεῖ νὰ τὴν ἀτενίσῃ... Ἀχτινοβολεῖ θαμπωτικά... Κρύβει τὸ πρόσωπο στὰ χέρια του... Ἐπειτα φεύγει.... τὴν ἀπαρνιέται....

Κι' ὅμως στὴ γυναίκα αὐτὴ χρωστάει τόσα!... Τότε θαμπωνιέται νὰ τοῦ χαρίσῃ ἡ Τέχνη σὲ γλυκὸ προμήνυμα τὸ πρῶτο λουλούδι.

Ἀπὸ μέσα του καινούργιες πηγὲς ἀναδρῶνουν σ' ἐκστατικούς ὕμνους....

Μὰ ὁ σκληρὸς ἀγῶνας τὸν κρατᾷ δεμένο στὴ δουλειά. Τοῦ πνίγει τὴ ὀροσιά..... Ζητάει, νὰ λυτρωθεῖ, νὰ ξαναγυρίσῃ πίσω, μὰ τὸ γλυκὸ ὄραμα χάθηκε πιά.

Ἡ κατωπινὴ ζωὴ του περνᾷ σὲ φριχτὴ πτῆλη τοῦ πόθου γιὰ τὴν ἀπόλαυση τῆς στιγμῆς, γιὰ τὴ χαρὰ στὸ παρὸν μὲ τὸ βαρὺ τοῦ λογισμοῦ πρόσταγμα: νὰ τραβῇ τὸν πεζό, βαρυφορτωμένο δρόμο, γιὰ νὰ φθάσῃ σ' τὸ μελλοντικὸ σκοπὸ, νὰ ζεῖ μόνον μὲ τὸ ὄνειροπόλημα

τοῦ Μέλλοντος δίχως τὴ χαρὰ τῆς στιγμῆς.

Πότε τὸ ἓνα νικάει — δταν τὸ πρῶτο εἶναι εὐτυχισμένος — καὶ πότε τὸ ἄλλο — καὶ τότε παύει νὰ ζῇ ἀν καὶ δὲν πεθαίνει. —

Μὰ στερνὰ νικάει ἡ ἀπόλαυση τῆς στιγμῆς. Γεμίζει ἀπὸ διθυραμβικὸ μεθύσι. «Ζήτω ἡ χαρὰ τῆς στιγμῆς, καὶ ὁ μᾶς φέρει αὐριο στὴ μαύρην ἄδυσσο».

Λίγο καιρὸ περνᾷ τὴ ζωὴ τοῦ τρελλοῦ, μεθυμένου. Καμμιά μελλοντικὴ φροντίδα. Μὲ χαρὰ ἀφήνει νὰ γκρεμισθοῦν τὰ ὄνειρα, οἱ μακρυνοὶ ὄρατοὶ σκοποὶ του.

Γιατί, νὰ φθάσῃ στὸ μακρυνὸ σκοπὸ, δταν θάνατι πιὰ κουρασμένος, ἀνίκανος νὰ δοκιμάσῃ τὴ χαρὰ τῆς νίκης, καὶ οὔτε τὸν ἡδονικόν, ἀνικανοποίητο πόθο;

Ἡ ζωὴ ὀλάκερη εἶναι μονάχα λίγες στιγμὲς.

Σὲ λιγόκαιρο μεθύσι, σὰν πληγωμένο λιοντάρι ὀρμᾷ στὸ τρίστρατο.

Ζητάει σὲ μιὰ ὁραιοπάθεια, νὰ πνίξῃ τὸν ἀφόρητο πόνο, τὸ σουβερὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σαρκασμοῦ....

Μὰ λίγες ὥρες περνᾷ καὶ ἡ πραγματικότης τὸν τσακίζει, γιὰτί ἀφήσῃ θεληματικὰ τὸν ἑαυτὸ του ὄπλο ἐνάντια στὴν πρακτικὴ δρᾶση, ἐνάντια στὴ χυδαία πραγματικότητα.

Ἡ πεζότης ἀχαλίνωτη ὀρμαεῖ μέσα του χαιρέκακα, νὰ πνίξῃ τὴν ἀνέγγιχτη ὀμορφιά, τὸν χτυπάει κατακέφαλα, τὸν ζαλίζει, τὸν ρίχνει κάτω... Ἐπειτα σέρνεται ταπεινὸς σακάτης, ὡς ποὺ φθάνει, νὰ γυρῇ ὀπως τῶρα, σὰ ζητιάνος, στοὺς δρόμους.

Τὸ τραγοῦδι ἐσίμωσε τὸ τέλος. Πολλοὶ σηκώθηκαν, νὰ τὸν δοῦν, ἄλλοι τὸν ἐπλησίασαν. Εἶπε καὶ τὴν τελευταία στροφὴ.

«Μόνη παρηγοριά μου ἄς εἶναι τὴ χαμένη χαρὰ, νὰ θρηνηῶ».

Ἐπαυσε.... Σὲ μερικὰ θαμπωμένα μάτια χλωμιασμένων προσώπων ἐπρόβαλλαν δάκρυα.

Καμμιά φωνὴ δὲν ἀκούσθηκε, οὔτε σάλος.

Ἡ κιθάρα του ἔπεσεν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔγινε συντρίμια. Ἦταν ἀκόμα ξεχασμένος.

Μὰ σὲ λίγο ἀκούσθηκε μιὰ φωνὴ καὶ ἀπὸ κοντὰ πολλές.

— Ἐξω τὸ γερομεθύστακα. Θέλει μὲ τίς μαργιολές του, νὰ μᾶς ξελογιάσει.

Τὰ λόγια αὐτὰ δὲν τ' ἄκουσε. Τρικλίζοντας τράβηξε πέρα, κανένα νὰ μὴν ταραξῇ πιὰ ὁ περιττός, ὁ βλαβερός...

Ἀντήχησεν ἡ εὐθυμὴ φωνὴ τοῦ διπλανοῦ τῆς παρέας.

— Τὸν κατεργάρη! Τὸ μυρίστηκε πὼς θὰ τὸν πᾶνε στὸ φρέσκο καὶ τ' ὀστρίψε.

Γύρω ἀναδεύονταν ἴδια ἡ χαρὰ καὶ πὶο μεγάλη.

Χτυποῦσαν μὲ μανία οἱ καμπάνες. Σφύριζε ἄγριος ἀνεμός.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΣΚΥΛΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(1876 — 1878)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

«Ένοικιάζονται δύο δωμάτια».

Αυτὰ ἔγραφε τὸ χαρτάκι.

Ἀνοίγει τὴν αὐλόπορτα ὁ Αὐγουστής καὶ παρατηρεῖ μέσα.

Ἡ αὐλὴ εἶναι καταπάστρικη. Μιὰ σκάφη ξύλινη παλῆ, φρεσκοσφυγγαρισμένη, παίρνει τὸν ἀνήφορο καὶ εἶναι προωρισμένη νὰ σὲ μπόσῃ στὸ ἀπάνω σπιτάκι.

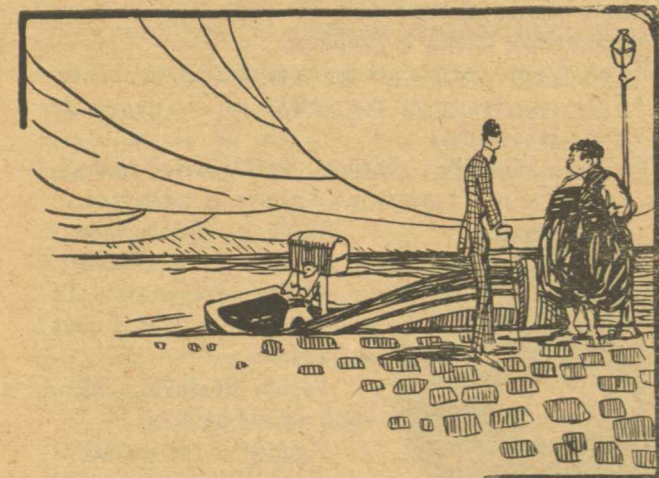
Δὲν βλέπει κανέναν ὁ Αὐγουστής. Δυὸ κόττες μονάχα εἶναι στὴν αὐλὴ καὶ κυνηγᾷ ἡ μία τὴν ἄλλη γιὰ νὰ τῆς πάρῃ τὴ σκουλικαντέρα ποὺ κρατεῖ θριαμβευτικῶς στὴ μύτη.

Προχωρεῖ ὁ Αὐγουστής μέσα ἓνα σκυλλάκι βγαίνει ἀπὸ τὸ χαμοῦ καὶ γαυγίζει· ἀλλὰ συγχρόνως κουνεῖ τὴν οὐρά του καὶ ὅσο ζυγώνει τὸν Αὐγουστήν, τόσο λυγίζει τὴ μέση του περισσότερο.

Τώρα τοῦ μυρίζει τὰ παπούτσια καὶ ὁ Αὐγουστής τὸ χαϊδεύει.

Λέγουν ὅτι ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν ὑπηρετῶν καταλαβαίνει κανεὶς τὴν ψυχικὴν διαμόρφωσιν τῶν κυρίων ἐνὸς σπιτιοῦ· ἀλλ' ἀπὸ τὰ φυσικὰ τῶν ζώων τοῦ σπιτιοῦ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ ἀκόμη βασιμώτερα.

— Καλοὶ ἄνθρωποι θὰ κάθωντ' ἐδῶ, ἐσκέφθηκε ὁ Αὐγουστής.

«Πῶς θὰ πᾶς ἀπάνω κῦρ-Αὐγουστή;» [Βλέπε σελίδα 15 τεύχος 1 [49] τρ. ἔτους].

Τὸν ἀφίνει τώρα ὁ σκύλλος καὶ προχωρεῖ μέσα στὸ χαμοῦ. Γαυγίζει πάλι καὶ κουνεῖ τὴν οὐρά του.

— Κύτταξε μητέρα ποῖος εἶναι.

Ἀκούεται μιὰ φωνή.

— Ἐμ' ποῖος θὰ εἶναι. Κανένα γειτονόπουλο θὰ εἶναι.

— Καλὲ κύτταξε πρῶτα. Μπορεῖ νὰ εἶναι νοικάρης. Καὶ νὰ, ποὺ προβάλλει τώρα καὶ ἡ γρηή. Ἐχει τὸ ξύλο τῆς κλίτσας περασμένο στὸ μπουστο τῆς, τὰ γυαλιά τῆς σηκωμένα στὸ μέτωπο—ἀπὸ μακριὰ βλέπει καλὰ— καὶ ἔχει στὴν ἄκρῃ τῆς μύτης τῆς μιὰ κρεατοελιά. Ἴδια κοντσουλίστα χελιδονιοῦ εἶναι.

— Γιουρεῦεις κανέναν παλληκάρι μου;

— Ἐσᾶς γυρεῦω.

— Βιζωὴ νᾶχης· μ' ἔκαμες τσαὶ γέλακα.

— Θέλω νὰ νοικιάσω τῆς καμιρουῦλες αὐτὲς ἀπάνω.

Νοικιάζονται δὲν εἶναι ἔτοι;

— Βέβηρο τσαὶ νοικιάζόντουνε! Δὲν λείπεις τὸ χαρτί στὴν πόρτα.

— Αὐτὸ εἶδα καὶ μπῆκα δά.

— Καλῶς ὄριτσες. Σκολαροῦδι εἶσαι;

— Κάτι τέτοιο.

— Ἀλὸ ἡσυχία ἄλλο τίποτις. Δὲν εἴμαστε τσαὶ πολλοί. Ἐγὼ, ἡ χήρα — ἄμοιρη ποὺ ἦτανε — ἡ κόρη μου. Παιδι κανένα. Τρεῖς πὲς πῶς εἴμαστε τῇ λογαριάζοντας τὸν Ἀζόρη.

— Μὰ δυὸ μοῦ εἶπες,

— Ναι ντέ· τὸ ἄλλο μου κορίκι πὲς ποὺ δὲν εἶναι· οὔτε μιλεῖ οὔτε λαλεῖ. Εἶναι ἀπομόναχό του χαζό. Ἐτσι γεννήθηκε ἀπ' τὴν τρομάρα λείπεις ποὺ πῆρα σὰ μοῦ φέρανε τὸ μακαρίτη πεθαμένο, τσαὶ ἤμουνα... κατάλαβες.

— Καλὸ εἶναι τὸ σκυλλί σας.

— Καλὸ στοὺς καλοὺς. Τὸ βράδυ δὲν κάνει πῶς θάρρη κανένας νυχτοπάτης; Θὰ μείνης ὀφχαριστημένος παιδί μου. Ἐνα μονάχα θὰ σὲ παρακαλέσω· νὰ πλερώνῃς μπροστὰ τσαὶ ταχτικά. Γιατὶ λείπεις ὅλο τὸ ἔχει μας αὐτὸ τὸ σπιτάκι εἶναι, ἓνα ἀμπέλι στὸ Διασορίτη, ἓνα περβόλι μὲ κρόδια στοὺς Ἀμπελοτόσῃπους, δέκα ἐλῆες στὸν Ἀστριφο, τσ' ἓνα μαγαζάτση τοῦ Ψυρῆ.

— Γι' αὐτὸ μὴ σκοτίζεσαι, Κυρά...

— Τατιανή.

— Κυρά Τατιανή. Θὰ σᾶς πληρώσω μάλιστα καὶ τρεῖς μῆνες μπρός.

— Βι. Ἐσὺ τὸ καλλιᾶσες γέμου σᾶν τὸ Παπαγεμενῇ ποὺ τοῦλεγες νὰ σοῦ διαβάσῃ μιὰν εὐχὴ καὶ ἔκείνος σοῦ διάβαζε δυὸ. Ὅπως θέλεις πάλι. Εἶναι τσαὶ γουρλίδικο τσ' ὅλας τὸ σπῖτι μας. Ἀπὸ τότες ποὺ συχωρέθησεν ὁ γαμπρός μου τσ' ἀποφασίκαμε νὰν τὸ νοιτάσωμε ἓνας

Διάκος κάθησε μέσα τσαὶ τώρα τί σοῦ φαίνεται πῶς εἶναι;

— Παπᾶς;

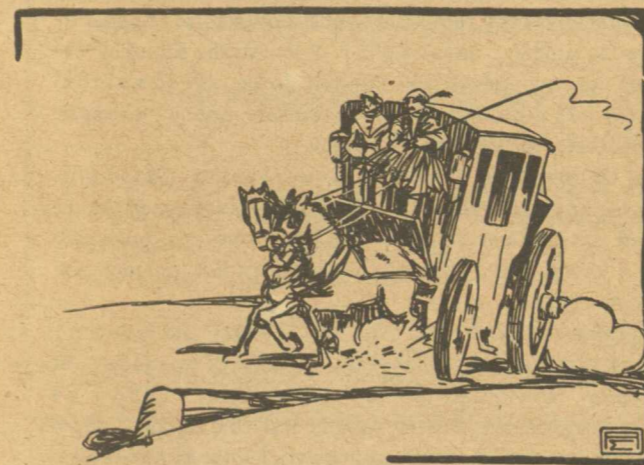
— Καλιε τί παπᾶς: Πρωτοσύντζελος!...

Τώρα ὅμως βγαίνει ἡ χήρα ἡ κόρη τῆς γιὰ νὰ συντομεύσῃ τὰ εἰσαγωγικά τῆς μητέρας τῆς. Θὰ εἶχε βγῇ καὶ προτιήτερα, μὰ ἔκοβε κρεμμύδι καὶ ἦταν ἀνάγκη νὰ σαπούνισῃ τὰ χέρια τῆς.

— Πήγαινε καλὲ μέσα γιὰ τὸ φαί. Μιλῶ ἐγὼ μὲ τὸν κύριο.

— Καλὰ ποῦνθες ἀλλιῶς θὰ ἤμαστε χαμένοι ἄθροποι. Ἐμεῖς τὰ τελειώκαμε τσ' ὅλας. Μπροστὰ, τσαὶ τρία μηνιάτικα.

Καὶ ἔφυγε μὲ τὴ χαρὰ καὶ τὴν περιφάνεια διπλωμα-

«Καὶ ἡ ἄμαξα τώρα φεύγει πάλι γραμμῇ, ταράζοντας τὴν μαύρη σκόνη τοῦ Πειραιῶς».

[Βλ. σελίδα 16 τεύχος 1 [49] τρ. ἔτους].

τικοῦ ἀντιπροσώπου ποὺ ὑπέγραψε ἐπωφελεῖ σύμβασιν.

— Τί θὰ πληρώνω Κυρία;

— Ὅχι καὶ πολλὰ πράγματα. 30 δραχμὰς τὸν μῆνα.

— Μπορῶ νὰ τὰ ἰδῶ τὰ δωμάτια;

— Ὅριστε καὶ μόνος σας διὰ νὰ μὴ τὰ ἐπηρεάσω ἐγώ.

Ὁ Αὐγουστής ἐγέλασε, ἀλλὰ καὶ ἐνόησε ὅτι ἡ σπιτονοικοκυρά του θὰ εἶχε βεβαίως κάποια μόρφωση.

Ἀνέβη, ἔμεινε εὐχαριστημένος καὶ πλησιάσας εἰς τὴν θύραν τοῦ ἰσογείου εἶδε προσερχομένην πάλιν τὴν νεαράν χήραν καὶ τῆς λέγει:

— Πολὺ ἀερινὰ, πολὺ καθαρά εἶναι τὰ δωμάτια καὶ καινούργοβαμμένα.

— Οἱ παλαιοὶ τοῖχοι μας ἔβαλαν τὰ καλὰ των διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἐπισκέψεως.

— Ὅχι ἐμοῦ βεβαίως ὠρισμένως.

— Τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

— Θὰ ἡμποροῦσα νὰ ἔχω τὸ πρωῒ καὶ ἓνα καφέ;

— Διατὶ ὄχι;

— Ναυξήσω τότε τὸ ἐνοίκιον.

— Καλὲ δὲ βαργέστε! Ἐνας καφὲς παραπάνω, δὲν εἶναι σπουδαῖον πρᾶγμα.

— Βλέπομεν. Εὐχαριστῶ ἐν τούτοις. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε τώρα νὰ σᾶς δώσω αὐτὰς τὰς 100 δραχμὰς; καὶ τὰ

λογαριάζομε. Θὰ πάω νὰ στείλω τὰ πράγματά μου ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον.

— Μὰ ἡ μητέρα μου σᾶς ἔκαμε καφέ. Βλέπετε ἀρχίζουν ἀπὸ τώρα αἱ θυσίαι μας. Δὲν ὀρίζετε μέσα;

— Εὐχαρίστως κυρία μου.

Ἀλλὰ ἡ γρηὴ ἀντὶ νὰ φέρῃ τὸν καφέ παρουσιάζεται τώρα καταθυμωμένη μὲ ἓνα κλαρί στὸ χέρι καὶ τρέχει στὴν πόρτα νὰ διώξῃ τῆς κατοίκης τοῦ μαλτέζου ποὺ τρίβουν τὴ ράχη τους στὸν τοῖχο τῆς καὶ τῆς τὸν χαλοῦν.

Γελοῦν τότε καὶ οἱ δύο, ἡ δὲ χήρα τὸν ἀφίνει γιὰ μιὰ στιγμή καὶ μπαίνει στὴν κουζίνα νὰ φέρῃ τὸν καφέ.

Ἡ κατσικοδιώκτις ἐπανέρχεται τώρα.

— Ἀμὴ δά!... τοὺς ἔδωσα στὴ ράχη ποὺ κατάλαβαν.

Καὶ περνώντας ἀπὸ τὴν κόρη τῆς, τάχα σιγά:

— Μὴν ξεχάσῃς τὴ συμφωνία!...

Καὶ μπαίνει στὴν κουζίνα. Ὑστερα βγαίνει στὴν αὐλὴ, καὶ ἀπὸ μιὰ σπασμένη στάμνα, ποὺ τώρα χρησιμεύει γιὰ γλάστρα, κόβει ἓνα κλαράκι ἀρμπιρόρριζα καὶ ἔρχεται νὰ τὸ προσφέρῃ στὸν Αὐγουστήν.

— Ἀρμπιρόρριζα μὲ λίενη

τσ' ἂ μὲ χάσῃς γιούρεβέ με.

Στολίζεται μὲ αὐτὴν ὁ Αὐγουστής καὶ φεύγει ἀφοῦ ἔρριξε μιὰ ματιά καὶ στὴ γωνιά τοῦ ἰσογείου, ποὺ σ' ἓνα στρωματάκι ἐπάνω καθώτανε ἡ ἡλιθία.

Ὡς καὶ αὐτὴ τοῦ χαμογέλασε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ἡ «Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις» τῆς Βιέννης ἀνήγγειλεν, ὅτι γνωστὸς ἐπιστήμων τῆς πόλεως ταύτης, ὁ κ. Φίγκλερ, κατῳκίωσε δι' ἐγγειρώσεως ν' ἀλλάξῃ τὰς κεφαλὰς διαφόρων ἐντόμων, χωρίς ἐκ τούτου νὰ ἐπέλθῃ ἀταξία τις ἐν τῇ ζωῇ των.

Ἡ ἀρχαιότερα συλλογὴ χρυσαλλίδων καὶ ἐντόμων εἶναι ἡ ἐν τῷ Μουσείῳ Φυσικῆς Ἱστορίας τοῦ Κένσιγκτων, καταρτισθεῖσα πρὸ 150 ἐτῶν καὶ διατηρουμένη τελείως.

Ἐν Οὐρ τῆς Χαλδαίας ἀνεκαλύφθη τὸ ἐν τῇ Ἀγ. Γραφῇ «Τέμενος τοῦ χρυσοῦ Μόσχου» ὅμοιον καθ' ὅλα πρὸς τὸ πρῶτον ἀνακαλυφθὲν Τέμενος τοῦ Ναβουχοδονόσορος.

ΤΕΧΝΗ

Οἱ συνθέται τοῦ περιφήμου χοροῦ «Μπανάνες» ἔλαβον μέχρι σήμερον ὡς ποσοστὰ 20 χιλ. λίρας, ἥτοι περὶ τὰ 5 ἑκατομμ. δραχμῶν.

Ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ τῇ 29 Μαρτίου, εἰς ἡλικίαν 72 ἐτῶν ὁ ἐκ τῶν κορυφαίων Ἀγγλῶν μουσουργῶν Κάρολος Στάφορντ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ὁ Λεβὶν εἰς στιγμὰς ἀναπαύσεώς του ἐδιάβαζεν ἀποκλειστικῶς τὰ μυθιστορήματα τοῦ Μωπασσάν.

— Καλλιγράφοι ἐκ τῶν συγγραφέων ὑπῆρξαν ὁ Ἐδγαρ Πῶ, ὁ Ρενάν, ὁ Λεκόντ ντε Λίλ, ὁ Μωπασσάν. Ὁ Βύρων ὑπῆρξε φοβερός κακογράφος.

— Μετὰ τὸ Πάσχα θὰ κυκλοφορήσῃ τὸ ἐκτάκτου πλοκῆς καὶ ἐνδιαφέροντος μυθιστόρημα τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρώμης ὁ «Ἀντίνος», τοῦ γνωστοῦ λογοτέχνου κ. Β. Ε. Βεκιαρέλλη, εἰκονογραφημένον καὶ εἰς πολυτελεῖ ἐκδοσιν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐντονον ἀγῶνα διεξάγουσιν ἐφημερίδες τινὲς κατὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν Σκανδιναβικῶν κρατῶν εἰς τοὺς προσεχεῖς Ὀ-

λυμπιακού 'Αθῶνας, εἰς ἐνδεῖξιν διαμαρτυρίας διὰ τὸν ἀποκλεισμόν τῶν γενομένων ἀθλητῶν.

— Λέγεται δὲ ἡ τοιοῦτος θέσις ὁ πρωταθλητὴς τοῦ κόσμου εἰς τὴν πυγμαχίαν Ντέμσι θὰ συναντηθῇ διὰ δευτέραν φοράν μετὰ τὸν Καρπαιτιὸν ἐν Λονδίῳ.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Νοτίου 'Αφρικῆς πιστεύουν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει τρεῖς ψυχάς· ἡ μία ἐρεῖται εἰς τὴν κεφαλὴν, ἡ δευτέρα εἰς τὸν στόμαχον καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν μέγαν εἰς τὸν ποδός.

— Τὸ πρῶτον δελτίον εὐρεσιτεχνίας διὰ σύστημα μπετόν-ἀρμὲ ἐδόθη τὸ 1885 εἰς ἕνα Γάλλον.

— 'Ενας καλὸς πιανίστας παίζει 12 νότες κατὰ δευτερόλεπτον.

— 'Όταν ἡ 'Ιαπωνίς πρόκειται νὰ κάμῃ ἐπίσκεψιν, ἀρχίζει νὰ ἐτοιμάζῃ τὴν τουαλέττα τῆς μίαν ἡμέραν πρότερον· ὅταν πρόκειται νὰ πάῃ σὺν θεάτρῳ, τρεῖς ἡμέρας.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τὸ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ καὶ ἄλλα διηγήματα τοῦ 'Ιδῶν Τουργένιεφ κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Παν. Ξ. Ζαφειροπούλου ἐξεδόθη εἰς πολυτελὴ ἐκδοσὶν ὑπὸ τοῦ 'Εκδοτικοῦ Οἴκου Δ. καὶ Π. Δημητράκου καὶ τιμᾶται ἀντὶ δρ. 6. — Πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ ἐν 'Αθήναις καὶ ταῖς 'Επαρχίαις βιβλιοπωλεῖα.

Ο' ΑΝΤΙΝΟΟΣ. — 'Ηρξισεν ἤδη ἡ ἐκτύπωσις τοῦ προαγγελθέντος 'Ελληνικοῦ Μυθιστορήματος τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρώμης «'Αντίνοος» τοῦ ἐκλεκτοῦ μας συνεργάτου κ. Β. Ε. Βεκιαρέλλη, συγγραφέως τῆς «Mater Dolorosa» καὶ ἄλλων ἔργων καὶ ἀρχισυντάκτου τοῦ «'Ελευτέρου Τύπου».

Ἡ ἐκτύπωσις γίνεται ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου, μετὰ πολλῶν εἰκόνων διασήμεων 'Ιταλῶν ζωγράφων καὶ μετ' ἐξαιρετικῆς καλαισθησίας.

Τὸ ἔργον θὰ κυκλοφορήσῃ ἀμέσως μετὰ τὸ Πάσχα καὶ θὰ πωλῇται παρὰ τῶν ἐν 'Αθήναις βιβλιοπωλείων καὶ παρ' ἡμῶν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Περὶ δηλώσεων φορολογίας καθαρῶν προσόδων.

1) Ἀνακοινοῦται ὅτι ἐντὸς τοῦ μηνὸς 'Απριλίου ὅλοι οἱ φορολογούμενοι οἱ ἔχοντες οἰκοδομὰς ὀφείλουν νὰ υποβάλλωσιν εἰς τὴν Οἶκον 'Εφορίαν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ ἐκαστὴ οἰκοδομὴ, δηλώσιν διὰ τὴν φορολογίαν τῆς καθαρᾶς προσόδου.

Δηλώσιν πρέπει νὰ υποβάλλουν καὶ ἔχοντες ἐκ τῶν φορολογουμένων, οἵτινες ἔχουν υποβάλλει τοιαύτην διὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, διότι ἀπὸ τοῦ τρέχοντος οἴκον. ἔτους 1924—1925 ἀρχετα: νέα φορολογικὴ περίοδος διὰ τὴν φορολογίαν τῶν οἰκοδομῶν.

Ὡς γνωστὸν, εἰς τὴν φορολογίαν ὑπόκειται ὅχι μόνον

αἱ ἐοικαζόμεναι οἰκοδομαὶ ἀλλὰ καὶ αἱ χρησιμεύουσιν πρὸς κατοικίαν τοῦ ἰδιοκτήτου, ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ τεκμαριζομένη ἀκαθάριστος πρόσδοσις δὲν ὑπερβαίνει τῆς 600 δραχ. ἑτησίως.

2) Ὅσοι κατὰ τὸ προηγούμενον οἶκον. ἔτος ἐπραγματοποίησαν πρόσδοσιν ἐξ ἐνοικιάσεως γαιῶν ὀφείλουν νὰ υποβάλλωσιν δηλώσιν περὶ ταύτης εἰς τὸν Οἶκον Οἰκονομικῶν 'Εφορίων, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ ἀκίνητον.

3) Οἱ ἀσχοῦντες ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις ὀφείλουν νὰ υποβάλλωσιν ἐντὸς τοῦ μηνὸς 'Απριλίου δηλώσιν καθαρῶν κερδῶν, τὰ ὁποία ἐπραγματοποίησαν ἐκ διαχειρίσεων ληξαστῶν ἐντὸς τοῦ ἔτους 1923.

4) Οἱ διατηροῦντες προσωπικὸν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ὀφείλουν ἐντὸς τοῦ μηνὸς 'Απριλίου νὰ υποβάλλωσιν δηλώσιν περὶ τῶν καταβληθέντων εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο μισθῶν, ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν ἀμοιβῶν ἐντὸς τοῦ προηγούμενου οἰκονομικοῦ ἔτους καὶ νὰ καταβάλλωσιν τὸν παρακρατηθέντα ἐπὶ τούτων φόρον καθαρᾶς προσόδου εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον.

5) Οἱ λασκούντες ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα (ἰατροὶ, δικηγόροι, ἀρχιτέκτονες κλπ.) ὀφείλουν ἐντὸς τοῦ 'Απριλίου νὰ υποβάλλωσιν δηλώσιν περὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον οἶκον ἔτος πραγματοποιηθείσης ὑπ' αὐτῶν καθαρᾶς προσόδου.

Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν ὅτι δυνάμει Διατάγματος, οἱ συνταχθέντες φορολογικοὶ κατάλογοι προσόδων ἐξ ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων τοῦ οἴκον. ἔτους 1923—24 θέλουν ἰσχύσει καὶ διὰ τὸ τρέχον καὶ τὸ ἐπόμενον φορολογικὸν ἔτος, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιηθῶσιν. αἱ ὑποβληθεῖσες δηλώσεις θέλουν ἰσχύσει ὡς τροποποιητικαὶ καὶ τῶν συνταχθησάντων φορολογικῶν καταλόγων.

6) Διὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον 2965 πρόσθετον φορολογίαν ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν Ἀνωνύμων 'Εταιριῶν ἐν γένει, αἱ ὑπόχρεοι πρὸς υποβολὴν δηλώσεως Ἀνώνυμοι ἡμεδαπαὶ ἢ ἀλλοδαπαὶ 'Εταιρίαι διὰ τὰ κέρδη αὐτῶν τοῦ ἔτους 1923 θέλουν ἐπιδόσει τὰς δηλώσεις αὐτῶν εἰς τοὺς Οἰκονομικοὺς 'Εφόρους τῆς ἐδρας τῶν ἐντὸς τοῦ μηνὸς 'Απριλίου 1924.

7) Ἐντὸς τοῦ τρέχοντος 'Απριλίου δέον ἐπίσης νὰ υποβληθῶσιν αἱ δηλώσεις τῆς φορολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν τῶν πραγματοποιηθέντων κατὰ τὸ προηγούμενον οἶκον. ἔτος

8) Ἐντὸς τοῦ 'Απριλίου ἅπαντες οἱ ἐπιτηδεύματιαι δέον νὰ ἐφοδιασθῶσι παρὰ τῆς Οἰκονομικῆς 'Εφορίας δι' ἀδείας ἀσκήσεως ἐπιτηδεύματος καταβάλλοντες τὸ νόμιμον τέλος.

Συνιστάται εἰς τοὺς φορολογουμένους νὰ σπεύσωσι νὰ υποβάλλωσιν ἐγκαίρως τῆς δηλώσεις τῶν, ἵνα ἀποφύγῃσι τὸν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς προθεσμίας παρατηρούμενον συνωστισμόν καὶ τὰς συνεπείας τῆς μὴ ἐμπροθέσμου δηλώσεως.

Δημοσιευθῆτω διὰ τῶν λαδουσῶν ἑγγράφων ἐντολὴν ἐφημερίδων.

(Ἐκ τοῦ 'Υπουργίου τῶν Οἰκονομικῶν)

ΓΡΑΦΕΙΑ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ“

32.— ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32.— ΑΘΗΝΑΙ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

Τὴν παρακολούθησιν καὶ διεξαγωγὴν πάσης φύσεως ἐν γένει διοικητικῶν υποθέσεων παρ' ἅπασιν τοῖς 'Υπουργείοις καὶ ταῖς ἄλλαις Δημοσίαις καὶ Δημοτικαῖς ὑπηρεσίαις ἐν 'Αθήναις καὶ Πειραιεῖ.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

Τὴν ταχέαν καὶ εἰλικρινὴ διεκπεραίωσιν διαφόρων υποθέσεων:

Φορολογικῶν - Κτηματικῶν - Μεταλλείων	'Επιστροφῶν χρημάτων - 'Εκδοσιν 'Α-
κληρονομικῶν - 'Επιτάξεων - Τελωνειακῶν	δειῶν - 'Εκδοσιν Διαβατηρίων
κ. λ. π.	κ. λ. π.

Ἐν γένει δὲ τὴν διεξαγωγὴν καὶ παρακολούθησιν πάσης αἰτήσεως ὑποβαλλομένης πρὸς πᾶσαν δημοσίαν Ἀρχήν.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ:

Τὴν διεξαγωγὴν καὶ παρακολούθησιν υποθέσεων παρὰ ταῖς διαφόροις ἐν 'Αθήναις καὶ Πειραιεῖ Τραπεζίαις, Τραπεζιτικοῖς καὶ Χρηματιστικοῖς Γραφείοις, ὡς καὶ τὴν παροχὴν πάσης σχετικῆς πληροφορίας, ὅσον κληρώσεων ὁμολογιῶν, ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως μετοχῶν καὶ διαφόρων τίτλων, ἀφίξεως ἐπιταγῶν, φορτωτικῶν κ.λ.π. κ.λ.π.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΟΙ

* Ἀποσπᾶται ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβόσματα ἀπευθύνονται εἰς τὴν Διεύθυνσιν: «Παντογνώστου».

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΠΑΛΗΝΟΥ)

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἐκαστὴν Δευτέραν.

'Ατμ. «ΙΣΜΗΝΗ» 8 μ. μ. διὰ Σύρον, Τήνον, Ἄνδρον, Κέρθιον.

Ἐκαστὴν Τρίτην.

'Ατμ. «ΧΙΟΣ» καὶ «ΣΠΕΤΣΑΙ» ἐναλλάξ 6 μ. μ. διὰ Χαλκίδα, Βόλον, Θεσ/νίκην, Ἄγ. Ὀρος, Καβάλλαν, Δεδεαγᾶς, Κᾶστρο (Δήμου), Μιτυλήνην, Χίον, Πειραιᾶ.

Ἐκαστὴν Τετάρτην.

'Ατμ. «ΠΕΛΟΨ» καὶ «ΑΡΓΟΛΙΣ» ἐναλλάξ 5 μ. μ. διὰ Χίον, Μιτυλήνην, Δεδεαγᾶς, Καβάλλαν, Ἄγ. Ὀρος, Θεσ/νίκην, Βόλον, Χαλκίδα, Πειραιᾶ. — Ἀτ. «ΠΗΝΕΙΟΣ» 6 μ. μ. διὰ Πάτρας, Ζάκυνθον, Ληξούριον, Ἀργαστόλιον.

Τετάρτην κατὰ δεκαπενθήμερον.

'Ατμ. «ΑΔΡΙΑΤΙΚΟΣ» 6 μ. μ. διὰ Χίον, Καρλόδασι, Βαθύ, Δέρον, Κάλυμνον, Κῶ, Νίσυρον, Σύμην, Ρόδον, Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐκαστὴν Πέμπτην.

'Ατμ. «ΙΣΜΗΝΗ» 10 π. μ. διὰ Πάτρας, Κέρκυραν, Βρινδῆσιον. — Ἀτμ. «ΠΕΛΟΨ» καὶ «ΑΡΓΟΛΙΣ» ἐναλλάξ 6 μ. μ. διὰ Μονεμβασίαν, Βάτικα, Ἄγ. Πελαγίαν, Γύθειον, Πορτοκαγίον, Γερολιμένα, Μέζαπον, Σελινίτσαν, Καρδαμύλην, Καλάμας. — Ἀτ. «ΧΙΟΣ» καὶ «ΣΠΕΤΣΑΙ» ἐναλλάξ 6 μ. μ. διὰ Χανιά, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον.

Ἐκαστὸν Σάββατον.

'Ατμ. «ΔΑΦΝΗ» καὶ «ΕΛΣΗ» ἐναλλάξ μεσημβρίαν κατ' εὐθείαν Ἡράκλειον, Ἀλεξάνδρειαν. — Ἀτμ. «ΔΑΦΝΗ» καὶ «ΕΛΣΗ» ἐναλλάξ 5 μ. μ. διὰ Χίον, Μιτυλήνην, Δεδεαγᾶς, Καβάλλαν, Ἄγ. Ὀρος, Θεσσαλονίκην, Βόλον, Χαλκίδα, Πειραιᾶ. — Ἀτμ. «ΠΗΝΕΙΟΣ» 6 μ. μ. διὰ Χαλκίδα, Βόλον, Θεσσαλονίκην.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

Ἐν Ἀθήναις: Σταδίου 64 Α, τηλ. 2—61. Γενικὸν Πρακτορεῖον, Κούκ, Γκιόλμαν, Ἀμερικαν 'Εξπρές, Δέδε. Ἐν Πειραιεῖ: Πλατεία Καραϊσκάκη, Ἀκτὴ Τζελέπη τηλ. 25, 1—62, 1—68. Παράρτημα Γενικοῦ Πρακτορείου, Γραφεῖον Μάρκου Βολίκα.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

ἐκτελουμένη διὰ τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων της,

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-Θ/ΝΙΚΗΣ—ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝ-
ΤΣΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

ἐκτελουμένη διὰ τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου της «ΠΑΤΡΙΣ» καὶ τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς
θαλαμηγοῦ «ΑΝΔΡΟΣ»

Μηνιαία γραμμή Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
ἐκτελουμένη διὰ τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΝΑΕΟΣ».

Γραμμαὶ δι' ὅλους τοὺς ἐλληνικοὺς λιμένας.

Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεὶ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3 64

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6—44.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ Η ΘΥΡΙΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ Η ΘΥΡΙΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ι. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ & ΣΙΑΣ

Βίτωρος Ούγγου 1

ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΕΙΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ, ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ἰδρυθεῖσα τῷ 1918

Ἑδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεὶ,
Πάτραις, Σύρῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβληθὲν Δρ. 10.000.000

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067 802.95

Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τοιτσεκλῆς

Σύμβουλοι διευθυνταί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἀν. Σπουργίτης.

Τραπεζικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἶδους

Καταθέσεις εἰς Δραχμαὶς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τοῦς
ἐννοικωτέρους ὅρους.

ΤΥΠΟΙΣ: ΜΙΧ. ΜΑΝΤΖΕΒΕΛΑΚΗ Ὁδὸς Μιλητιάδου 7—ΑΘΗΝΑΙ